

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
เรื่อง

แผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570)
ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

โดย
นางกิจติยา ไสสอาด

นักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 16
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

ใบรับรองเอกสารวิชาการส่วนบุคคล

นักศึกษาหลักสูตรนฤยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 16

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

เรื่อง แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผู้จัดทำ นางกิตติยา ไสสอาด

ได้ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่

พฤษภาคม พ.ศ.2566

พ.อ.

(สราวุธ เบญจจินดา)

นปก. ประจำ ศบب. ชรก. สปท./ อาจารย์ที่ปรึกษา

พล.ต.

(ทักษิณ สิริสิงห์)

ผอ.ศศย.สปท./ผอ.หลักสูตรฯ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “แผนปฏิรูปราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1)ศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อการปฏิรูปราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก โอกาส และภัยคุกคาม (2)จัดทำแผนปฏิรูปราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 5 ปี และ (3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อผู้บริหารของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดย วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตามหลัก 7s McKinsey Framework มาวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) และการวิเคราะห์ตามหลัก PESTEL มาวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats)

ผลจากการศึกษาพบว่า สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีจุดแข็งจากปัจจัยภายใน และมีโอกาสจากปัจจัยภายนอก มีสถานภาพองค์กรเป็น Stars การขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรโดยกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive) เพื่อพัฒนาองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาผลจากทำ SWOT Analysis แล้วนำ TOWS Matrix มาใช้เพื่อวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร โดยสาระสำคัญของแผนปฏิรูปราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ “**สร้างการคุ้มครองทางสังคม มุ่งสู่สังคมคุณภาพ**” ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1. พัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน 2. ยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ส่งเสริมทุกภาคส่วนร่วมจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย 4. เสริมสร้างขีดความสามารถองค์กร เพื่อการบริหารนโยบาย และการบริการ โดยมี 5 เป้าประสงค์ 14 กลยุทธ์ และ 17 แผนงาน

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนฯ ที่กำหนดไว้ ต้องนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้ (1)ผู้บริหารระดับสูงต้องส่งเสริมให้บุคลากรในทุกระดับให้ความสำคัญในการพัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม (2) สร้างความร่วมมือในหน่วยงานทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค (3) สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทุกหน่วยงาน (4) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วม และ (5) มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปราชการฯ อย่างต่อเนื่อง

คำนำ

เอกสารวิชาการ “แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร นักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 16 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการ กองทัพไทย ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ โดยวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ทั้งภายใน และภายนอก และวิเคราะห์ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ด้วย เครื่องมือการวิเคราะห์ ได้แก่ 7s McKinsey Framework PESTEL SWOT Analysis และ TOWS Matrix เพื่อกำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (ENDs) กลยุทธ์ในการดำเนินงาน (WAYS) และ มาตรการหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS) เพื่อกำหนดประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาและมาตรการที่ ควรดำเนินการ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ คณาจารย์และบุคลากรทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้บริหารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ให้โอกาสในการพัฒนา ทักษะความรู้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อขับเคลื่อน การทำงาน ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อสร้างระบบการคุ้มครอง ทางสังคม ช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมและกลุ่มเปราะบาง มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถจัดการ ปัญหา และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนเกิดการพัฒนาประชาชน และประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืนต่อไป

กิจติยา ไสสอาด

นักศึกษหลักสูตร นักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 16

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	4
1.5 ข้อจำกัดของการศึกษา(ถ้ามี)	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 การตรวจสอบสถานะแวดล้อมและการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์	6
2.1 สภาวะแวดล้อมภายนอก	6
2.2 สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร (ภายใน)	18
2.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์.....	22
บทที่ 3 แผนขององค์กร	48
3.1 แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.....	48
3.2 เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END)/ วิสัยทัศน์ / พันธกิจ/ประเด็นยุทธศาสตร์ แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map).....	48
3.3 แนวทางในการดำเนินการ (WAYS : กลยุทธ์)	49
3.4 มาตรการ/เครื่องมือ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS).....	54
3.5 กรอบความเชื่อมโยงของแผน.....	62
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์.....	63
ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและการนำแผนฯ ไปใช้.....	63
บรรณานุกรม.....	
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2-1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในด้วย McKinsey 7'S Framework	24
ตารางที่ 2-2 สรุปผลการวิเคราะห์ PESTEL ตามประเด็นแต่ละมิติ.....	26
ตารางที่ 2-3 สรุปผลการวิเคราะห์ PESTEL เพื่อหาโอกาสและภัยคุกคาม	30
ตารางที่ 2-4 การรวบรวมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามที่ได้จากการวิเคราะห์	34
สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	
ตารางที่ 2-5 สรุปค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายในตาม	38
McKinsey 7'S Framework	
ตารางที่ 2-6 สรุปค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอกตาม PESTEL.....	38
ตารางที่ 2-7 ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาวะแวดล้อมภายในตาม McKinsey 7'S Framework	39
ตารางที่ 2-8 ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาวะแวดล้อมภายนอกตาม PESTEL.....	40
ตารางที่ 2-9 สรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักสภาวะแวดล้อมภายในตาม	41
McKinsey 7'S Framework	
ตารางที่ 2-10 สรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักสภาวะแวดล้อมภายนอกตาม PESTEL	42
ตารางที่ 2-11 การวิเคราะห์แนวทางยุทธศาสตร์ด้วย TOWS Matrix.....	43
ตารางที่ 3-1 ความสัมพันธ์ของจุดแข็งและโอกาส จุดอ่อนและโอกาส จุดแข็งและ	49
ภัยคุกคาม และจุดอ่อนและภัยคุกคามในการกำหนดกลยุทธ์	
ตารางที่ 3-2 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	52
ตารางที่ 3-3 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	52
ตารางที่ 3-4 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	53
ตารางที่ 3-5 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	54
ตารางที่ 3-6 แผนงาน โครงการ/กิจกรรมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ในระยะ 5 ปี	55
(พ.ศ.2566 – 2570)	
ตารางที่ 3-7 แผนงาน โครงการ/กิจกรรมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ในระยะ 5 ปี	56
(พ.ศ.2566 – 2570)	
ตารางที่ 3-8 แผนงาน โครงการ/กิจกรรมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ในระยะ 5 ปี	58
(พ.ศ.2566 – 2570)	
ตารางที่ 3-9 แผนงาน โครงการ/กิจกรรมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ในระยะ 5 ปี	59
(พ.ศ.2566 – 2570)	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มีประเด็นสำคัญสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ

หมวด 6 กำหนดนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา 71 รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2563 กำหนดภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงในการพัฒนายุทธศาสตร์และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากร และรับผิดชอบการบริหารราชการทั่วไปของกระทรวง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวง พัฒนานโยบาย มาตรการด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนานโยบาย มาตรการ ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการสู่การปฏิบัติ และขับเคลื่อนงานตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ พัฒนาวิชาการ และมาตรฐานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เฝ้าระวัง ติดตาม วิเคราะห์ คาดการณ์ และรายงานสถานการณ์ทางสังคมของประเทศ ดำเนินการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง พัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวง พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรของกระทรวง และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและบริการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม

จากรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี 2564 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ความยากจนในปี 2564 ปรับตัวดีขึ้น คนยากจนมีจำนวนทั้งสิ้น 4.4 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนคนยากจนที่ร้อยละ 6.32 โดยลดลงจากปี 2563 และพบว่ามีจำนวนครัวเรือนยากจน ในปี 2564 จำนวนทั้งสิ้น 1.24 ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.79 ของครัวเรือนทั้งหมด โดยสาเหตุสำคัญที่สถานการณ์ความยากจนปรับตัวดีขึ้น เป็นผลมาจากในช่วงปี 2563 - 2564 รัฐบาลมีการดำเนินมาตรการเพื่อช่วยเหลือ และบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด 19 โดยเฉพาะกับกลุ่มคนยากจนและผู้มีรายได้น้อย

การพิจารณาตามมิติพื้นที่ พบว่า ภาคใต้มีปัญหาความจนรุนแรงที่สุด โดยมีสัดส่วนคนจนที่ร้อยละ 10.9 ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนคนจนมากที่สุด ถือเป็นภูมิภาคที่มีรายได้อ่อนแอที่สุดมาโดยตลอด ทั้งนี้คนจนมีอัตราการพึ่งพิง (จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และผู้สูงอายุต่อวัยแรงงาน) สูงกว่าครัวเรือนไม่ยากจนอย่างชัดเจน และครัวเรือนขนาดใหญ่จะมีปัญหาความยากจนมากกว่าครัวเรือนขนาดเล็ก และยังพบว่าปัจจุบันครัวเรือนยากจนส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนไม่มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.99 ของครัวเรือนยากจนทั้งหมดส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย ซึ่งพบว่าผู้สูงวัยไม่สามารถหารายได้ และเข้าไม่ถึงหลักประกันรายได้หลังเกษียณ ทั้งนี้พบว่าคนจนเข้าถึงสวัสดิการของรัฐเพิ่มมากขึ้น เช่น คนจนเข้าถึงสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าสูงสุด คนจนได้รับ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุ และคนพิการ ได้รับเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้น

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

สำหรับสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำ ในปี 2564 พบว่า ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยค่าสัมประสิทธิ์จีนีอยู่ที่ 0.430 ปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อปี 2562 โดยกลุ่มคนที่มีเศรษฐานะดีที่สุด มีส่วนแบ่งรายได้เพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 33.17 ของรายได้รวมทั้งประเทศ คิดเป็นส่วนแบ่งรายได้สูงกว่ากลุ่มที่มีเศรษฐานะต่ำที่สุดถึง 16.4 เท่า ทั้งนี้รายได้ครึ่งหนึ่งของคนกลุ่มนี้มาจากเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ ร้อยละ 30.0 และเงินช่วยเหลือจากบุคคลอื่นร้อยละ 21.0 ส่วนรายได้จากการทำงานอยู่ที่ร้อยละ 48.5 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่แน่นอนของรายได้ในกลุ่มนี้ที่ต้องพึ่งพิงรายได้จากเงินโอนในระดับสูง

โดยสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้โดยรวมมีแนวโน้มคงที่ ขณะที่ภาพรวมความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษามีทิศทางที่ดีขึ้นในเกือบทุกระดับชั้น แต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้มีนักเรียนตกหล่น / ออกจากชั้นจำนวน 28,793 คน โดยอยู่ในระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ร้อยละ 49.0 และอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 51.1 นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดปัญหาภาวะสูญเสียการเรียนรู้ (Learning Loss) โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กเล็ก สำหรับการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพมีความครอบคลุมประชากรมากกว่าร้อยละ 99 แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพบริการระหว่างพื้นที่ จากการกระจุกตัวของบุคลากรทางการแพทย์ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่

การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ ได้แก่ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยยังชีพคนพิการ มีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำได้รับประโยชน์มากกว่า กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

จากรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำข้างต้น แม้จะพบว่าสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำหลายประเด็น มีแนวโน้มดีขึ้น แต่พบว่ากลุ่มเปราะบางทางสังคม ได้แก่ เด็กยากจนที่ต้องหลุดออกจากระบบการศึกษา ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ ครอบครัวขนาดใหญ่ที่มีฐานะยากจนซึ่งมีจำนวนสมาชิกในวัยพึ่งพิงสูง อาทิ

เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ผู้สูงอายุ คนพิการ มีความต้องการได้รับสวัสดิการ และระบบความคุ้มครองทางสังคมเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีภารกิจหลักในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก โอกาส และภัยคุกคาม

2.2 เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 5 ปี

2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อผู้บริหารของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาด้วยการทบทวนแผนปฏิบัติราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ที่น่าเชื่อถือประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570) รายงาน วิจัยต่างๆ ในภาครัฐ

3.2 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม 2566

1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษารายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

4.1 การรวบรวมข้อมูล และการศึกษาเอกสารข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลหลากหลายแหล่ง เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนกลยุทธ์ตามกรอบแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การตรวจสอบสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ขององค์กรแบบ SWOT Analysis การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย นำไปสู่การวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์

4.3 การกำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END) การจัดทำเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของหน่วยงานจากการกำหนดทิศทาง ทบทวนและกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและประเด็นยุทธศาสตร์ กำหนด กลยุทธ์ในการดำเนินการ (WAYS) กำหนดมาตรการ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS)

4.4 การนำเสนอข้อมูล จัดทำข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อผู้บริหารของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาสังคม

1.5 ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภายในระยะเวลาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม 2566 มีข้อจำกัดในการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยมุ่งเน้นเฉพาะ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) แผนแม่บท ประเด็นความมั่นคง ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็นพลังทางสังคม ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม จึงอาจจะทำให้ผลการจัดทำมีความไม่สมบูรณ์ในบางประเด็น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ทราบผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติ ราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

6.2 มีแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน

6.3 ได้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อผู้บริหารของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับวางแผนการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาสังคมของกระทรวงการ พัฒนาสังคมฯ ในอนาคต

บทที่ 2

การตรวจสอบสภาวะแวดล้อมและการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์

2.1 สภาวะแวดล้อมภายนอก

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคอนในทุกระดับและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ทั้งนี้ มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (หลัก)

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดิน ในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเองและการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ซึ่งมีแนวทางในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

1.1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

1) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะ และทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัย โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบ การให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและควบคุม ค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาว เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่น ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

2) ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ เป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อย ยากจน และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจรความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลานและช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

1.2 การเสริมสร้างพลังทางสังคม

1) สร้างสังคมเข้มแข็งที่ แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกันและมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัว และดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการเชื่อมพลังของคนสามวัย คือ เยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับจังหวัด การสร้างผู้นำ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ การสนับสนุนกิจกรรมของเด็ก และเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้รุ่นใหม่ในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนระบบวิสาหกิจ เพื่อสังคม การดำเนินงานของภาคประชาสังคม การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำสิ่งที่สร้างสรรค์ และการยกย่องให้คุณค่ากับ การทำประโยชน์ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

2) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติ เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของ คนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถ ปรับเปลี่ยนอาชีพ ให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยาม สูงอายุและสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถาน ประกอบการในการ เตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสม กับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรคเทคโนโลยีและนวัตกรรม สำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพ ผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิง เศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคว่ำ ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงาน ผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อ เพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (รอง)

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และ มีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติ ได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ที่มีอยู่ ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับ ส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและ มิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลัก ธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของ ยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมีแนวทาง ในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ

2.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

- การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการ แก้ไข อย่างจริงจังจนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนา บ้านเมือง เดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง ของปัญหาของทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับ วิธีการแก้ไขปัญหาที่อาศัย การผนึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือ

ประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผล ต่อความมั่นคงต่าง ๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ การฟอกเงิน การค้ามนุษย์ การหลบหนี เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจ หรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาการรุกเข้ามาอย่างรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่ เทคโนโลยี ยุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงานข้ามชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาภัยพิบัติสำคัญ ที่ทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคง รวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดถึงโครงการสำคัญของประเทศให้ บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนด

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (รอง)

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้ง กาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัย รักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

3.1 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพ ในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และ วัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ ที่มีศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

1) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการ ตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จ ำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุนเพื่อ การ พัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนา การที่สมวัยในทุกด้าน

2) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะ ความสามารถการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง

3) ช่วงวัยผู้สูงอายุส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟันฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความ จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วม ของผู้สูงอายุในสังคม

2.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) โดยเป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีการถ้อยระดับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 23 ประเด็น ได้แก่ (1) ความมั่นคง (2) การต่างประเทศ (3) การเกษตร (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (5) การท่องเที่ยว (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน (7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (8) ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (11) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (14) ศักยภาพการกีฬา (15) พลังทางสังคม (16) เศรษฐกิจฐานราก (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

โดยแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

1. ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (หลัก) ประกอบด้วย

1.1 แผนย่อย : การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ เน้นการขยายความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมกับความเป็นมนุษย์โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้าและพัฒนาระบบหลักประกัน ทางสังคมด้านสุขภาพและเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

มีแนวทางการพัฒนา คือ

1) ขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม โดยกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำของสวัสดิการ แต่ละประเภทแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนทุกช่วงวัยต้องเจอสถานะความยากจนกรณีประสบเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องสูญเสียรายได้ เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตทางสังคมได้โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน บริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างการคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจนให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพและการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤต ทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ ในประเทศไทย

2) การบริหารจัดการงบประมาณและแหล่งรายได้ พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง โดยจัดสรรงบประมาณด้านการสร้างหลักประกันทางสังคมให้อยู่บนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงพัฒนาสมรรถนะ องค์ความรู้ที่เหมาะสมในการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ยั่งยืนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

1.2 แผนย่อย : มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม เน้นการพัฒนามาตรการ และพัฒนากลไกสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่ำเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของรัฐในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดและตรงกับกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและเหมาะสม

มีแนวทางการพัฒนา คือ

1) จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบ และกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือ กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมครบทุกกลุ่ม อาทิ ทั้งเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย หย่อนของความรุนแรงต่าง ๆ และการค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิตที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื่อ และบุคคล ที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

2) ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะ กลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาส ทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม และส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย

3) ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการส่งเสริม การจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบพึ่งตนเอง ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบัน พื้นฐานในการจัดระบบการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิกของตน โดยมีภาคีต่าง ๆ เกื้อหนุนตามศักยภาพ/ความพร้อมของแต่ละภาคี โดยภาครัฐส่งเสริมเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการรวมกลุ่มองค์กรชุมชน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งมีการใช้กลไกที่มีอยู่แล้วในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมายในสังคม

4) สนับสนุนให้มีการพัฒนาและนำใช้ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดสวัสดิการและสร้างหลักประกันทางสังคมของทุกภาคส่วน อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง สวัสดิการสังคมที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคีพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับครัวเรือนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับการคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันทางสังคม

2. ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต (รอง) ประกอบด้วย

2.1 แผนย่อย : การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มีเป้าหมายให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็งและมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น ผ่านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีเก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้า ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.2 แผนย่อย : การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความมั่นคงในชีวิต แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ รวมทั้งสนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงิน และการคลังให้ผู้ประกอบการมีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาทักษะ ในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย ลักษณะงานและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มวัย

2) ส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการออม เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิต หลังเกษียณ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

3) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ทั้งระบบขนส่งสาธารณะ อาคารสถานที่ พื้นที่สาธารณะและที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของ ผู้สูงอายุและทุกกลุ่มในสังคมรวมทั้งส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และมีกลไกคุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อเกิดปัญหาได้อย่างทันท่วงที

3. ประเด็น (15) พลังทางสังคม (รอง) มีเป้าหมาย ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

3.1 แผนย่อย : การเสริมสร้างทุนทางสังคม เน้นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรกลุ่มต่างๆ รวมถึงภาคีเครือข่าย ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเป็นพลังสำคัญในการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมประชาสังคม เป้าหมาย ภาคีการพัฒนา มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างสังคมแห่งการให้ และช่วยเหลือกัน และกัน เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง ส่งเสริมศักยภาพบทบาทสตรี และสิทธิมนุษยชน ต่อยอดการพัฒนาทุนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม

3.2 แผนย่อย : การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก เน้นการเตรียมคนและสังคมเชิงรุกให้คนทุกช่วงวัยตระหนักรู้ มีความรอบรู้ และความพร้อมรองรับการเป็นสังคมสูงวัยในทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นประชากร ที่มีคุณภาพ พึ่งตนเองได้ เป็นพลังในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังสังคมและส่งเสริมการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ มีเป้าหมาย ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น และ ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มีแนวทางการพัฒนา คือ เร่งส่งเสริมการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยในทุกมิติอย่างมีคุณภาพ เพิ่มบทบาททางสังคมเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ เพิ่มบทบาทภาคส่วนอื่นๆ ในการรองรับสังคมสูงวัย ภาครัฐสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างงานให้ผู้สูงอายุ ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีแก่ผู้สูงอายุ การเชื่อมโยงข้อมูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ การสร้างกลไกและระบบบริหารจัดการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีหลักประกันในการคุ้มครองทางสังคมและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี การพัฒนาทักษะและศักยภาพผู้สูงอายุและภาคส่วนต่างๆ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพทุกกลุ่มวัย

2.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 5 ปี ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ.2566 – 2570 มีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน”

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กำหนดจุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 หมุดหมาย โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ

หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอและเหมาะสม

เป้าหมายที่ 1 คราวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสนในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

กลยุทธ์ที่ 1 การแก้ไขปัญหาความยากจนข้ามรุ่นแบบมุ่งเป้าให้ครัวเรือนหลุดพ้นความยากจนอย่างยั่งยืน

1.1 ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น

1.2 พัฒนากลไกการแก้ไขปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในระดับพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น

2.1 สนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็ก ตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนถึงปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

2.2 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

3.1 ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

3.2 ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ

4.1 บูรณาการความคุ้มครองทางสังคม

4.2 ปรับปรุงรูปแบบการจัดความคุ้มครองทางสังคม

4.3 จัดทำระบบการเตรียมพร้อมให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤต

กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อจัดความคุ้มครองทางสังคมและลดความยากจนข้ามรุ่น

5.1 พัฒนาฐานข้อมูลรายบุคคล

5.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังพลสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

กลยุทธ์ที่ 1 คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

1.1 พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้านมีอุปนิสัยที่ดี

1.2 พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม

2.1.4 สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย

จากการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาความยากจนในภาพรวม และมีแนวโน้ม สัดส่วนและจำนวนคนจนในไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยภายในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 พบว่า สามารถลดสัดส่วนคนจนลงจากร้อยละ 8.6 ในปี 2559 เหลือร้อยละ 6.84 ในปี 2563

อย่างไรก็ดี เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลระดับประเทศในระยะยาว การติดตามประเมินผลการแก้ไขปัญหาความยากจน ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มุ่งเน้นเป็นค่าเฉลี่ยในภาพรวม ซึ่งไม่สามารถอธิบายพลวัตของความยากจนได้ว่าครัวเรือนยากจน ที่ต้องการความช่วยเหลือที่สุดจะสามารถหลุดพ้นความยากจนได้หรือไม่ โดยกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 4.6 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่เฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี โดยปัจจัยสำคัญมาจากการกระจายผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่ทั่วถึง รายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจจึงไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและมีคนจนที่ยังคงติดอยู่ในกับดักความยากจนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ได้ส่งผลให้จำนวนคนจนเพิ่มสูงขึ้น โอกาสในการหลุดพ้นจากกับดักความยากจนเป็นไปได้ยากขึ้น จนมีแนวโน้มที่จะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่น ไปยังลูกหลาน และยังเป็นการตอกย้ำปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทย ทั้งความเหลื่อมล้ำของโอกาส ในการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ รวมไปถึงการขาดหลักประกันและสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่เพียงพอต่อการสร้างความมั่นคงในชีวิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของประเทศ ในระยะยาวได้ การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่เท่าเทียมของประเทศไทยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ทั้งในส่วนของความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างคนจนและคนรวยในระดับสูง ที่พบว่ารายได้เฉลี่ยระหว่างกลุ่มคนที่จนที่สุดกับกลุ่มที่มีฐานะดีที่สุดมีความแตกต่างกันเกือบ 16 เท่า โดยกลุ่มรายได้สูง มีการเติบโตของรายได้ที่สูงขึ้นเร็วกว่ากลุ่มผู้มีรายได้น้อย ในขณะที่ผู้มีรายได้น้อยมีการก่อกำแพงเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง

อีกทั้งยังพบความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ จากการเจริญเติบโตและกระจุกตัวทางเศรษฐกิจในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลซึ่งสัดส่วนรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคการผลิตอุตสาหกรรมและการค้า ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือซึ่งมีสัดส่วนประชากรถึง 1 ใน 3 ของทั้งประเทศ มีสัดส่วนรายได้ ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม กลับมีขนาดเศรษฐกิจต่ำกว่าร้อยละ 10 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยมีรายได้ต่อหัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศกว่า 2 เท่า และต่ำกว่ากรุงเทพฯ และปริมณฑล ถึง 3-4 เท่า ซึ่งนอกจากจะเป็นผลจากการกระจุกตัวของความเจริญทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีความแตกต่างด้านโครงสร้างพื้นฐาน การจัดสรรทรัพยากร และคุณภาพทุนมนุษย์ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยกรุงเทพฯ และภาคกลาง มีดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าภูมิภาคอื่นเกือบทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึง ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ อาทิ ด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการทำงาน รายได้ ตลอดจนการคมนาคมและการสื่อสาร

เมื่อต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่าคนจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมากกว่าประชากรทั่วไป เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวไม่มีเงินออมและขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีโอกาสถูกเลิกจ้างงานได้ง่าย อีกทั้งยังมีความเสี่ยงทางสุขภาพสูงจากการใช้บริการขนส่งสาธารณะและการมีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพแออัดไม่ถูกสุขลักษณะ โดยไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์สำหรับป้องกันและควบคุมโรคได้เท่าผู้ที่มิฐานะดี ในขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังอาจนำมาซึ่งปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล เนื่องจากขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ ขาดทักษะดิจิทัล ขาดทุนในการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะทำให้ยิ่งขาดโอกาสในการมีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ การเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมพัฒนาทักษะ หรือกระทั่งการได้รับมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ

ความยากจนข้ามรุ่นเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรังมาตั้งแต่อดีต สืบเนื่องถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต แม้ว่าสัดส่วนคนจนของไทยจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีคนจนจำนวนหนึ่ง ที่ติดอยู่ในกับดักความยากจนมาเป็นเวลานาน โดยขาดโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ และต้องส่งต่อความยากจนไปสู่ลูกหลาน โดยข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคน แบบชี้เป้า ปี 2564 พบว่า ครัวเรือนที่มีแนวโน้มจะตกอยู่ในความยากจนข้ามรุ่นหรือเรียกโดยย่อว่า ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีจำนวนถึงประมาณ 597,248 ครัวเรือน หรือประมาณร้อยละ 15 ของครัวเรือนที่มีเด็กและเยาวชนเป็นสมาชิก

นอกเหนือจากการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น ประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอสำหรับกลุ่มคนในแต่ละช่วงวัย เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและปัจจัยการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ระบบความคุ้มครองทางสังคมของไทย ในปัจจุบันยังมีช่องว่างและระดับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยในกรณีของความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ยังพบปัญหาการตกหล่นของการจ่ายเงินอุดหนุน เพื่อเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ถึงร้อยละ 30 ของครัวเรือนที่เข้าข่ายมีสิทธิรับเงินอุดหนุน ขณะที่จำนวนของเงินอุดหนุน ที่ได้รับ (600 บาท) คิดเป็นเพียงร้อยละ 16 ของรายจ่ายเฉลี่ยของประชากรวัยนี้ อีกทั้งปัญหาการเข้าถึง สถานรับเลี้ยงเด็ก 0 - 2 ปี ยังเป็นอุปสรรคต่อครัวเรือนจำนวนมาก เนื่องจากในช่วงอายุ 3 เดือนถึง 2 ปี เป็นช่วงที่สิทธิลาคลอดของแม่ครบกำหนดและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของรัฐยังไม่สามารถรับเด็กเข้าดูแลได้ ในขณะที่ สถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนมีจำนวนน้อยและมีค่าบริการสูง ครัวเรือนจำนวนมากจึงต้องส่งลูกไปอยู่กับปู่ย่าตายายตามภูมิลำเนาเดิม ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้า โดยมีเด็กอายุ 0 - 4 ปี กว่าร้อยละ 22 ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่

2.1.5 สถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทย

ประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มขึ้น ของประชากรผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วมากที่สุดเป็นอันดับ 3 ของโลก ไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี 2565 มีจำนวนผู้สูงอายุราวร้อยละ 20-30 จะกลายเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดเช่นเดียวกับญี่ปุ่นที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 28 ในปี 2574 โดยคาดว่าปี พ.ศ.2583 (ค.ศ.2040) จะมีประชากรผู้สูงอายุมากถึง 17 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากร ทั้งหมด ไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ในขณะที่ยังไม่มี ความมั่นคงด้านรายได้ หรือยังยากจนอยู่ ประเทศไทยมีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างจำกัด ทั้งความห่างไกลของโรงพยาบาล หรือศูนย์บริการทางการแพทย์ การขนส่งเดินทางไม่สะดวก ทำให้เข้าถึงสวัสดิการจากส่วนกลางอย่างลำบาก สิ่งไทยต้องพัฒนาต่อคือ ระบบบำนาญ ที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องนโยบายด้านแรงงาน ซึ่งมีผลต่อเนื่องกับการดูแลสวัสดิการ และรักษาพยาบาล

รายงาน ปี 2565 ของกระทรวงสาธารณสุข ในระบบ Health Data Center เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 มีข้อมูลผู้สูงอายุในระบบ 9,527,054 คน พบผู้สูงอายุได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพ 7,501,688 คน หรือร้อยละ 78.74 ซึ่งปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุส่วนใหญ่ จะเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

ผู้สูงอายุที่มีความพิการและทุพพลภาพ จากการทบทวนงานวิจัยพบว่าตัวเลขจากการคาดประมาณว่าในปี 2593 จะมีจำนวนประชากรไทยอายุ 50 ปี ขึ้นไปที่ไม่สามารถประกอบกิจวัตรประจำวันขั้นพื้นฐาน (ได้แก่ การกินอาหาร การอาบน้ำ การขับถ่าย รวมทั้งการทำความสะอาดหลังการขับถ่าย การล้างหน้าและแปรงฟัน และแต่งตัว) ได้ด้วยตนเอง ประมาณ 1.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัวจากประมาณ 600,000 คน ในปี 2557 รวมถึงผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งแขน ขาและมือ โดยไม่สามารถเดินได้เป็นระยะทาง 2-3 เมตร ขึ้นบันได และไม่สามารถยกของได้ด้วยตัวเองในปี 2557 มีอยู่ประมาณ 4.4 ล้านคน จะเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าตัวเป็น 10.3 ล้านคน

ในขณะเดียวกัน ผู้สูงอายุยังขาดสวัสดิการทางสังคมที่จำเป็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยในปี 2563 มีผู้สูงอายุที่ตกอยู่ในความยากจนเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.30 ซึ่งผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือหลักประกันในรูปแบบอื่นรองรับจะมีเพียงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 600 – 1,000 บาท เพื่อใช้สำหรับการดำรงชีพ นอกจากนี้ ยังมีผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม โดย ณ เดือนมกราคม 2565 มีผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงซึ่งสามารถเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข ในระบบหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติเพียงร้อยละ 54.20 ขณะที่สภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อสวัสดิภาพของผู้สูงอายุ เนื่องจากความไม่ปลอดภัยของสถานที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายจนนำไปสู่ ภาวะพึ่งพิงได้

2.2 สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร (ภายใน)

2.2.1 กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระบวนการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นองค์การและกลไกด้านสังคมในการบรรลุนโยบายของรัฐบาลที่ให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ให้มีการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิตามกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 โดยบูรณาการแนวคิด ทิศทาง และการบริหารให้เป็นระบบจากภาคีทุกภาคส่วนและทุกระดับรวมทั้งมีบทบาทหลักในการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ ประกอบด้วย

1. ส่วนราชการ 7 หน่วยงาน ได้แก่ 1) สำนักงานรัฐมนตรี (สร.) 2) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สป.พม.) 3) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) 4) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) 5) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) 6) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) 7) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)
2. รัฐวิสาหกิจ 2 หน่วยงาน ได้แก่ 1) การเคหะแห่งชาติ (กคช.) 2) สำนักงานธนาุเคราะห์ (สธค.)
3. องค์การมหาชน 1 หน่วยงาน คือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และ

โครงสร้างส่วนราชการ

Ministry of Social Development and Human Security

วิสัยทัศน์คือ “ประชาชนเข้าถึงโอกาส และการคุ้มครองทางสังคม มีความมั่นคงในชีวิต”

พันธกิจ

- 1) เสริมสร้างศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว
- 2) เสริมสร้างโอกาสและการคุ้มครองทางสังคมอย่างเท่าเทียม
- 3) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน
- 4) ยกระดับองค์กรให้ผลสัมฤทธิ์สูงด้วยธรรมาภิบาลและเทคโนโลยีดิจิทัล

มีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. พัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และ ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเอง

มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) พัฒนาทักษะสมรรถนะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย
- 2) ส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบางทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะอาชีพ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้าง รายได้ที่ยั่งยืนพอต่อการดำรงชีวิต
- 3) เตรียมความพร้อมในการพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย และพัฒนาทักษะผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพเหมาะสมตามช่วงวัย
- 4) ส่งเสริมการสร้างครอบครัวและเตรียมความพร้อม ของพ่อแม่ผู้ปกครองให้มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตรหลาน
- 5) ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร ต่อครอบครัว ให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

2. สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับ คนทุกช่วงวัย เป้าหมาย

ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย มาตรการ ในการคุ้มครองทางสังคม รวมถึงการพัฒนานวัตกรรม ทางสังคม เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- 2) ยกระดับการคุ้มครองทางสังคมโดยการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิการสร้างหลักประกันทางสังคม สำหรับคนทุกช่วงวัย กลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคม และกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงแบบพุ่งเป้า ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3) พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวยาในสถานการณ์วิกฤติอย่างทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ

4) สร้างโอกาสและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ครั้วเรือนประบางแบบพุ่งเป้า

5) เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินที่มั่นคงและ ได้มาตรฐาน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตให้กับประชาชนในทุกกลุ่มเป้าหมาย

6) ยกระดับการบริหารจัดการกองทุนในสังกัดกระทรวงฯ เพื่อขับเคลื่อนการคุ้มครองทางสังคมคนทุกช่วงวัย

3. พัฒนาทุนทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานราก สู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน เป้าหมาย องค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วน ในการพัฒนาสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) สานพลังเครือข่าย ร่วมกับภาคธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม ภาคประชาสังคม องค์กรชุมชน องค์กรตามกลุ่มเป้าหมาย สถาบันการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม ที่ยั่งยืน

2) ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมในรูปแบบใหม่

3) ปรับกลไกการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมแบบองค์กรรวม

4) เสริมสร้างพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) อาสาสมัครพัฒนาสังคม จิตอาสา เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

5) เสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการเพิ่มมูลค่าและความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และทุนทางสังคม

4. มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูงเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เป้าหมาย องค์กร พม. ก้าวสู่องค์กรยุคดิจิทัล มีผลสัมฤทธิ์สูง และบุคลากร มีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงานในศตวรรษที่ 21

มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ปรับเปลี่ยนองค์กร พม. สู่องค์กรยุคดิจิทัล โดยการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายรวมถึงการพัฒนาระบบงานและบริการที่สะดวกเข้าถึงง่ายด้วยดิจิทัล และส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนา องค์กร

2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร การปรับโครงสร้างให้มีความยืดหยุ่น ตลอดจน การพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง รวมถึง สร้างธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร

3) มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillsets) ในการทำงาน ในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21 ทั้งการปลูกฝังบุคลากรให้มีกรอบความคิด (Mindset) ในการเรียนรู้และ พัฒนาตนเอง มุ่งประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน

4) สื่อสารสังคมสร้างภาพลักษณ์องค์กรทั้งในเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนภารกิจเพื่อสร้างการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย และภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการพัฒนายุทธศาสตร์และแปลงนโยบายเป็นแผนปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากร และรับผิดชอบการบริหารราชการทั่วไปของกระทรวง ฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวงฯ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนานโยบายและมาตรการด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ และสำนักงานปลัดกระทรวง ฯ และนำนโยบายและมาตรการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และแผนตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

2. พัฒนา ปรับปรุง และดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง ฯ

3. พัฒนาวิชาการและมาตรฐานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเฝ้าระวัง ติดตาม วิเคราะห์ คาดการณ์ เตือนภัยและรายงานสถานการณ์ทางสังคมของประเทศในภาพรวม

4. พัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกำกับ ติดตามผล และรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการ รวมทั้งการช่วยเหลือ และคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

5. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง รับเรื่องราวร้องทุกข์ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงฯ และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม

6. กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงฯ

7. จัดสรรและบริหารทรัพยากร บริหารงานบุคคล งบประมาณ การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง

8. พัฒนาและจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงฯ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของกระทรวงฯ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลของกระทรวงฯ และการให้บริการแก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน

9. พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรของกระทรวงฯ และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวง

10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี หรือปลัดกระทรวงมอบหมาย

โดยให้แบ่งส่วนราชการบริหาร ดังต่อไปนี้

1. ราชการบริหารส่วนกลาง ได้แก่ 1) กองกลาง 2) กองกฎหมาย 3) กองการต่างประเทศ 4) กองตรวจราชการ 5) กองต่อต้านการค้ามนุษย์ 6) กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ 7) กองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม 8) กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 9) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน 10) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 11) สถาบันพระประชาบดี 12) สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 – 11

2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค คือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด วิสัยทัศน์ “เสริมพลัง สร้างโอกาส พัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย”

พันธกิจ 4 ด้าน

1. พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมสู่การปฏิบัติ
2. ส่งเสริม พัฒนากลไก และบูรณาการภาคีเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วนและทุกระดับ
3. ส่งเสริมการวิจัย งานวิชาการ และพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

2.3 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (STRATEGIC ANALYSIS: FORESIGHT, SWOT, TOWS, ETC.)

2.3.1 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การประเมินสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) เพื่อบรรลุเป้าหมายที่

กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) รวมทั้งแผนระดับ 3 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Descriptive study)

2.3.1.1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในองค์กร

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในองค์กร (7s McKinsey Framework) กรอบการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจะใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะขององค์กร 7 ประการ ของ McKinsey ประกอบด้วย

S 1 Structure : โครงสร้างองค์กร หมายถึง ลักษณะโครงสร้างขององค์กร ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงขนาดการควบคุม การรวมอำนาจ และการกระจายอำนาจของผู้บริหาร การแบ่งโครงสร้างงานตามหน้าที่ ตามผลิตภัณฑ์ ตามลูกค้า ตามภูมิภาคได้อย่างเหมาะสม โครงสร้างองค์กรมีความยืดหยุ่นมากน้อยเพียงไร ถ้าไม่ยืดหยุ่น หรือมีความยืดหยุ่นน้อย โอกาสความสำเร็จก็มีน้อย

S 2 Strategy : กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนการบริหารองค์กร เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการพิจารณา จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร อีกทั้งยังสามารถช่วยในการตอบคำถามของผู้บริหารที่เป็นแผนของแนวทางการจัดการพื้นฐานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ผู้บริหารได้วางแผนเอาไว้ ในส่วนของกลยุทธ์ก็สามารถกำหนดทิศทางของแต่ละองค์กรในอนาคตได้

S 3 Staff : การจัดการบุคคลเข้าทำงาน หมายถึง การคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง อาจรวมถึงการฝึกอบรม การส่งบุคลากรเข้าร่วมในโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถ เพิ่มศักยภาพในการทำงาน และสามารถนำมาปรับใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและองค์กรต่อไป

S 4 Managerial style : รูปแบบการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการที่มีรูปแบบวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะองค์กร เช่น การสั่งการ การควบคุม การจูงใจ สะท้อนถึงวัฒนธรรมองค์กรซึ่งผู้บริหารเป็นตัวหลัก สำคัญในการดำเนินงานขององค์กร ที่สามารถทราบได้ว่าองค์กรจะดำเนินการไปในทิศทางไหน จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ผู้บริหารแต่ละองค์กรจะทำการวางโครงสร้างของการทำงาน วัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับองค์การพนักงาน และรูปแบบการทำงานในองค์กร ผู้บริหารที่ดีจะสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารธุรกิจให้เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ โดยจะเลือกรูปแบบการบริหารธุรกิจที่เหมาะสมที่สุด

S 5 System : ระบบการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม กระบวนการและกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ได้วางแผนไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ อีกทั้ง พนักงาน ในองค์การสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามสมรรถนะของแต่ละตำแหน่ง อาทิ นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการ นักวิชาการ เจ้าพนักงาน เป็นอาทิ ระบบการปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ในระบบงานใด งานหนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

S 6 Shared value : ค่านิยมร่วม หมายถึง บรรทัดฐานและค่านิยมที่เป็น รากฐานของระบบการบริหารภายในองค์การ การยึดปฏิบัติระหว่างพนักงานร่วมกันเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน ทำให้พนักงานในองค์การ ยึดถือความเชื่อ ค่านิยม การสร้างรากฐานร่วมกันในหน่วยงานของ ผู้ก่อตั้งและผู้บริหาร เป็นพฤติกรรมการทำงานในแต่วันจนเป็นวัฒนธรรมองค์การและเป็นข้อกำหนด ร่วมกันของคนในองค์กรเพื่อใช้เป็นเครื่องกระตุ้น

S 7 Skill : ทักษะ ความรู้ ความสามารถ หมายถึง ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่ง อาทิ การสื่อสาร การวิเคราะห์และวิจัยผล การปรับตัวและการลำดับความสำคัญ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ รวมถึง การประเมินสถานการณ์ ทักษะการเป็นผู้นำและ บริหารจัดการ สามารถประสานงานต่างๆให้ ทุกคนทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมาย

ผู้ศึกษาได้จัดทำตารางแสดงการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายใน ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

ตารางที่ 2 – 1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในด้วย McKinsey 7'S Framework

7S	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
1. โครงสร้าง องค์การ (Structure)	S1 : มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ครอบคลุมภารกิจหลัก และ ภารกิจสนับสนุนที่ชัดเจน S2 : มีหน่วยงานขับเคลื่อนภารกิจ ทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วน ภูมิภาค	W1 : โครงสร้างการแบ่งงานแบบ ราชการทำให้การดำเนิน โครงการบางอย่างมีความ ซ้ำซ้อน W2 : ภาพรวมการดำเนินการตาม นโยบายขาดการบูรณาการ และส่งต่อการดำเนินงาน ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย ร่วมกัน
2. กลยุทธ์ (Strategy)	S3 : ผู้บริหารระดับสูง และ ระดับกลาง ได้มีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนกลยุทธ์	W3 : มีงบประมาณและบุคลากร ที่จำกัดทำให้ไม่สามารถให้ ความช่วยเหลือ

7S	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
	S4 : มีแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี ที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ ชาติ 20 ปี นโยบายรัฐบาล และ บริบททางสังคม	กลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมี จำนวนมากและมีประเด็น ปัญหาที่หลากหลาย W4 : การสื่อสารยุทธศาสตร์ เพื่อ ลงสู่การปฏิบัติยังไม่เป็น รูปธรรม
3. การจัดการบุคคล เข้าทำงาน (Staff)	S5 : บุคลากรมีความรู้ความชำนาญ เฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน S6 : ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ความรู้และศักยภาพที่เป็น ประโยชน์ ต่อการทำงาน	W5 : ขาดบุคลากรที่มีความรู้ที่ หลากหลาย เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานที่มีความ แตกต่างในองค์กร W6 : ขาดแผนพัฒนาบุคลากร รายบุคคลที่ชัดเจน ส่งผลให้ บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนา ทักษะความรู้ความสามารถ ในทางที่เหมาะสม
4. รูปแบบการ บริหารจัดการ (Managerial style)	S7 : มีกระบวนการขั้นตอนการ ทำงานที่ชัดเจน และบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาล และมีการพัฒนางานอย่าง ต่อเนื่อง S8 : ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะ ของผู้ใต้บังคับบัญชา และ คำนึงถึงผลประโยชน์ของ ผู้รับบริการและผู้ที่มีส่วนได้เสีย	W7 : การศึกษา วิจัย และการ คาดการณ์อนาคตทางสังคม ยังมีน้อย และไม่มี การเผยแพร่ให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ประโยชน์
5. ระบบการ ปฏิบัติงาน (System)	S9 : มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการ ขับเคลื่อนงานอย่าง ต่อเนื่องและ ครอบคลุม ภารกิจของ สป.พม.	W8 : ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูล ยังไม่มี การพัฒนาให้ เชื่อมโยงกันในภาพรวม และไม่มี การกระจายข้อมูล การดำเนินงาน/ข้อมูล

7S	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
	S10 : มีการดำเนินงานในพื้นที่ใกล้เคียงกับภาคประชาสังคม รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมบทบาทการขับเคลื่อนพลังทางสังคม	ข่าวสารที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานอื่น W9 : ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม
6.ค่านิยมร่วม (Shared value)	S11 : มีการกำหนดค่านิยมองค์กร คือ “อุทิศตน อาสางาน เอื้ออาทร อำนวยประโยชน์สุข”	W10 : บุคลากรประกอบด้วยหลายช่วงวัย ทักษะค่านิยมบางอย่าง ไม่ตรงกัน
7. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ของ องค์กร (Skill)	S12 : บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสวัสดิการสังคม และกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงาน	W11 : ขาดบุคลากรหลักด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ

2.3.1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยความท้าทาย ภาวะคุกคาม และโอกาสของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผ่านเทคนิค PESTEL ซึ่งประกอบด้วย มิติด้านการเมือง (Political) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic) มิติด้านสังคม (Social) มิติด้านเทคโนโลยี (Technological) มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental) มิติด้านกฎหมาย (Legal) ทำให้เห็นถึงข้อต่อของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ดังนี้

ตารางที่ 2-2 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก ตามมิติ PESTEL

ด้าน	ประเด็น
การเมือง (Political)	1. ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับต่าง ๆ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านสังคมไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเอื้อให้องค์กร สามารถนำมาปรับใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ขององค์กร และถือปฏิบัติตามนโยบาย

ด้าน	ประเด็น
	2. นโยบายด้านสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย การจัดบริการและสวัสดิการสังคม การสร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำ การเสริมพลังทางสังคม 3. มีโอกาสในการเพิ่มบทบาทขององค์กรในฐานะเป็นหน่วยงานหลักด้านสังคม ที่มีพันธกิจในการสร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำ 4. นโยบายด้านสังคมมีการขับเคลื่อนน้อย เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด ในขณะที่ ประเด็นปัญหาปัญหาทางสังคมมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล 5. นโยบายด้านการเมืองส่วนใหญ่เป็นนโยบายประชานิยม ซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยเมื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านงบประมาณ ซึ่งมีจำนวนจำกัด รวมถึงนโยบายมีการเปลี่ยนแปลงตามอายุของรัฐบาล ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานขาดความต่อเนื่อง
เศรษฐกิจ (Economic)	1. ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ทำให้ทุกภาคส่วนให้ความสนใจเรื่องระบบสวัสดิการสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) และการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น จึงเป็นโอกาสในการดำเนินงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในสังคม 2. ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและกลุ่มเปราะบาง มีความท้าทายในการขับเคลื่อนงานขององค์กร ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจในการดูแลความเป็นอยู่ และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการให้แก่ประชาชน และกลุ่มเปราะบาง 3. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่กระทบต่อเศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้การพัฒนาการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) หรือ โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อรองรับกลุ่มคนเปราะบางที่เพิ่มขึ้นจากวิกฤติ โควิด-19 ต้องใช้งบประมาณมากขึ้น 4. การปรับตัวเข้าสู่โมเดลเศรษฐกิจใหม่ “BCG Model” มีแนวโน้มเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ทำให้องค์กรสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมให้หน่วยงานนำประเด็นดังกล่าวมา

ด้าน	ประเด็น
	กำหนดเป็นแผนงาน /โครงการในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย และบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ มากขึ้น 5. การพัฒนาระบบการจ่ายเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือผ่านระบบพร้อมเพย์ ส่งผลให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม และสามารถป้องกันปัญหาการทุจริต ซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นจากระบบการจ่ายเงินสดแบบเดิม ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในบริการของภาครัฐมากขึ้น
สังคม (Social)	1. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย เป็นประเด็นที่สังคมและผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญเพื่อวางระบบรองรับทางสังคมผู้สูงอายุ 2. การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพิ่มขึ้น ทั้งยัง จึงเป็น โอกาสของกระทรวงฯ ได้รับงบประมาณเพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลและวางระบบรองรับทางสังคม ให้ทั่วถึงได้มากยิ่งขึ้น 3. ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากขึ้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบสวัสดิการของประเทศ และการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) และส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการได้อย่างทั่วถึง 4. ปัญหาสังคมมีประเด็นใหม่ และมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่การกำหนดนโยบายทางสังคม การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) และโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) ยังไม่รองรับปัญหาในอนาคต 5. การให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำฉวย ทำให้องค์กรมีบทบาทในการขับเคลื่อนงาน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว 6. การแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคใต้ เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานทำให้องค์กรมีบทบาทสนับสนุนการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

ด้าน	ประเด็น
เทคโนโลยี (Technology)	1. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรม เอื้อต่อการพัฒนาองค์กร รวมทั้งมีเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับเป็นรัฐบาลดิจิทัล 2. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สื่อสังคมออนไลน์ เอื้อต่อองค์กรในการพัฒนาระบบการทำงาน การบริหารงาน และการส่งเสริมการเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคม และการคุ้มครองทางสังคม เพิ่มมากขึ้น ผ่านการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ 3. นโยบายการให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางที่เริ่มมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพิ่มมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ ประชาชนมีความคุ้นเคยกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ และภาครัฐสามารถจัดเก็บ ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ ในเชิงสังคม รวมทั้งการพัฒนาการให้บริการที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการมีนวัตกรรมทางสังคมใหม่ๆ 4. ระบบเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางสร้างปัญหาทางสังคมในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ปัญหาเด็กติดเกมส์ ส่งผลให้องค์กรต้องมีการพัฒนาระบบการป้องกัน และแก้ไขปัญหายอย่างต่อเนื่อง
สิ่งแวดล้อม (Environmental)	1. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง หลายครั้งในประเทศ ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ปัญหาชุมชนแออัด 2. การให้ความสำคัญกับปัญหาสภาพแวดล้อมของทุกหน่วยงาน ส่งผลให้มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน ในมิติสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรร่วม (Common-pool Resources) ทั้งจาก มุมด้านเทคนิคของนักสิ่งแวดล้อม และในเชิงสังคมของนักพัฒนาสังคมที่มุ่งทำงานร่วมกับชุมชน

ด้าน	ประเด็น
	3. กระทรวงฯ มีบทบาทสำคัญในการทำงานใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญ ในการส่งเสริมการทำงานในระดับพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เชื่อมโยงกับด้านสิ่งแวดล้อม
กฎหมาย (Legal)	1. กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากและไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมในปัจจุบัน ทั้งยังส่งผลต่อคำจำกัดความกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงานของกลุ่มเป้าหมาย เช่น คนพิการ เป็นต้น ทำให้เกิดข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือหรือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจน เกิดความยุ่งยากและความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน 2. แรงกดดันจากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านสังคม อาจส่งผล ต่อการดำเนินนโยบายในด้านอื่น ๆ เช่น เกิดเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น เป็นโอกาสสำคัญที่จะปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและลดข้อจำกัดในการดำเนินงาน 3. กฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการทำงาน ขาดความยืดหยุ่นไม่เท่าทันต่อสถานการณ์และบริบทของสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 4. กฎหมาย แต่ละฉบับมีการนิยามถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน จึงอาจเกิดความยุ่งยากในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

เมื่อนำประเด็นจากการวิเคราะห์ตามหลัก PESTEL มาวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ที่มีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 สรุปผลการวิเคราะห์ PESTEL เพื่อหาโอกาสและภัยคุกคาม

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (O)	ประเด็นที่ภัยคุกคาม (T)
การเมือง (Political)	O1 : ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับต่าง ๆ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล มีการกำหนดนโยบายด้านสังคมไว้อย่างชัดเจน	T1 : นโยบายด้านสังคมมีการขับเคลื่อนน้อย เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (O)	ประเด็นที่ภัยคุกคาม (T)
	O2 : นโยบายด้านสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง O3 : มีโอกาสในการเพิ่มบทบาทขององค์กรในฐานะเป็นหน่วยงานหลักด้านสังคม	T2 : นโยบายด้านการเมืองส่วนใหญ่เป็นนโยบายประชานิยม ซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยเมื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านงบประมาณและขาดความต่อเนื่อง
เศรษฐกิจ (Economic)	O4 : ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ทำให้ทุกภาคส่วนให้ความสนใจ เรื่องระบบสวัสดิการสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคม โครงการการคุ้มครองทางสังคม และการเสริมสร้างพลัง O5 : การปรับตัวเข้าสู่โมเดลเศรษฐกิจใหม่ “BCG Model” มีแนวโน้มเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ O6 การพัฒนาระบบการจ่ายเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือผ่านระบบพร้อมเพย์ ส่งผลให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และสามารถป้องกันปัญหาการทุจริต	T3 : ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและกลุ่มเปราะบาง ปัญหาการขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการ T4 : สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้การพัฒนา ระบบการคุ้มครองทางสังคม หรือ โครงการการคุ้มครองทางสังคม ต้องใช้งบประมาณเพิ่มมากขึ้น
สังคม (Social)	O7 : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย เป็นประเด็นที่สังคมและผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญเพื่อวางระบบรองรับทางสังคม O8 : ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากขึ้น รัฐบาลต้องให้	T5 : ปัญหาสังคมมีประเด็นใหม่ และมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่การกำหนดนโยบายทางสังคม การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) และโครงการการคุ้มครองทางสังคม

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (O)	ประเด็นที่ภัยคุกคาม (T)
	ความสำคัญในการพัฒนาระบบสวัสดิการ และการเสริมสร้างพลังทางสังคม O9 : การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพิ่มขึ้น ทั้งยัง จึงเป็นโอกาสของกระทรวงฯ ได้รับงบประมาณเพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลและวางระบบรองรับทางสังคม มากยิ่งขึ้น O10 : การให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(Social Safety Nets) ยังไม่รองรับปัญหาในอนาคต
เทคโนโลยี (Technology)	O11 : การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และ นวัตกรรม เอื้อต่อการพัฒนาองค์กร รวมทั้งมีเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับเป็นรัฐบาลดิจิทัล O12 : นโยบายการให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางที่เริ่มมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพิ่มขึ้น จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ ในเชิงสังคม รวมทั้งการพัฒนาการให้บริการ	T6 : ระบบเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางสร้างปัญหาทางสังคมในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ปัญหาเด็กติดเกมส์ ส่งผลให้องค์กรต้องมีการพัฒนาระบบการป้องกัน และแก้ไขปัญหายอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (O)	ประเด็นที่ภัยคุกคาม (T)
สิ่งแวดล้อม (Environmental)	○13 : การให้ความสำคัญกับปัญหาสภาพแวดล้อมของทุกหน่วยงาน ส่งผลให้มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน ในมิติสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพิ่มขึ้น ○14 : การทำงานใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญ ในการส่งเสริมการทำงานในระดับพื้นที่ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เชื่อมโยงกับด้านสิ่งแวดล้อม	T7 : การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง หลายครั้งในประเทศ ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ปัญหาชุมชนแออัด
กฎหมาย (Legal)	○15 : แรงกดดันจากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ ในด้านสังคม อาจส่งผล ต่อการดำเนินนโยบายในด้านอื่น ๆ เช่น เกิดเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น เป็นโอกาสสำคัญที่จะปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและลดข้อจำกัดในการดำเนินงาน	T8 : กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากและไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมในปัจจุบัน ทำให้เกิดข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือหรือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย T9 : กฎหมาย แต่ละฉบับมีการนิยามถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน จึงอาจเกิดความยุ่งยากในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

2.3.2 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบสถานะแวดล้อมภายใน และสถานะแวดล้อมภายนอกองค์กร เป็นการชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น โดยข้อมูลเหล่านี้จะใช้เป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ หรือทิศทางในการพัฒนาหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยผลสรุปการรวบรวมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามจากทุกปัจจัย ได้ผลดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 การรวบรวมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามที่ได้จากการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S1 : มีหน่วยงานขับเคลื่อนภารกิจทั้งในระดับ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค	W1 : โครงสร้างการแบ่งงานแบบ ราชการทำให้ การดำเนินโครงการบางอย่างมีความ ซ้ำซ้อน
S2 : มีหน่วยงานที่รับผิดชอบครอบคลุมภารกิจ หลัก และภารกิจสนับสนุนที่ชัดเจน	W2 : ภาพรวมการดำเนินการตามนโยบายขาด การบูรณาการ และส่งต่อการดำเนินงาน ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกัน
S3 : ผู้บริหารระดับสูง และระดับกลาง ได้มี ส่วนร่วมในการ จัดทำแผนกลยุทธ์	W3 : มีงบประมาณและบุคลากรที่จำกัดทำให้ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ กลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เนื่องจาก กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากและมีประเด็น ปัญหาที่หลากหลาย
S4 : มีแผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 3 ปี ที่ สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายรัฐบาล และบริบททางสังคม	W4 : การสื่อสารยุทธศาสตร์ เพื่อลงสู่การ ปฏิบัติยังไม่เป็น รูปธรรม
S5 : บุคลากรมีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ในการปฏิบัติงาน	W5 : ขาดบุคลากรที่มีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานที่มีความแตกต่าง ในองค์กร
S6 : ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร เข้าร่วม การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และ ศักยภาพที่เป็นประโยชน์ ต่อการทำงาน	W6 : ขาดแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคลที่ ชัดเจน ส่งผลให้บุคลากรไม่ได้รับการ พัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในทาง ที่เหมาะสม
S7 : มีกระบวนการขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	
S8 : ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะ ของ ผู้ได้บังคับบัญชา และคำนึงถึง ผลประโยชน์ของผู้รับบริการและ ผู้ที่มี ส่วนได้เสีย	

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S9 : มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมภารกิจของ สป.พม. S10 : มีการดำเนินงานในพื้นที่ใกล้ชิดกับภาคประชาสังคม รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมบทบาทการขับเคลื่อนพลังทางสังคมร่วมกับหน่วยราชการระดับภูมิภาค S11 : มีการกำหนดค่านิยมองค์กร คือ “อุทิศตน อสางาน เอื้ออาทร อำนวยประโยชน์สุข” S12 : บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม และกลุ่มเป้าหมาย	W7 : การศึกษา วิจัย และการคาดการณ์อนาคตทางสังคม ยังมีน้อย และไม่มีการเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ W8 : ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลยังไม่มีการพัฒนาให้เชื่อมโยงกันในภาพรวม และไม่มีการกระจายข้อมูลการดำเนินงาน/ข้อมูลข่าวสารที่สามารถใช้ ประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานอื่น W9 : ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม W10 : บุคลากรประกอบด้วยหลาย ช่วงวัยทัศนคติ ค่านิยมบางอย่าง ไม่ตรงกัน W11 : ขาดบุคลากรหลักด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ
โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
O1 : ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับต่าง ๆ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านสังคมไว้อย่างชัดเจน O2 : นโยบายด้านสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง O3 : มีโอกาสในการเพิ่มบทบาทขององค์กรในฐานะเป็นหน่วยงานหลักด้านสังคม O4 : ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ทำให้ทุกภาคส่วนให้ความสนใจ เรื่องระบบสวัสดิการสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคม โครงการค่ายการคุ้มครองทางสังคม และการเสริมสร้างพลัง	T1 : นโยบายด้านสังคมมีการขับเคลื่อนน้อยเนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด T2 : นโยบายด้านการเมืองส่วนใหญ่เป็นนโยบายประชานิยม ซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยเมื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านงบประมาณ และขาดความต่อเนื่อง T3 : ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและกลุ่มเปราะบาง ปัญหาการขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการ T4 : สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้การพัฒนากระบวนการคุ้มครองทางสังคม หรือ โครงการค่ายการคุ้มครองทางสังคม ต้องใช้งบประมาณเพิ่มมากขึ้น

โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
O5 : การปรับตัวเข้าสู่โมเดลเศรษฐกิจใหม่ “BCG Model” มีแนวโน้มเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ O6 : การพัฒนาระบบการจ่ายเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือผ่านระบบพร้อมเพย์ ส่งผลให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และสามารถป้องกันปัญหาการทุจริต O7 : : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย เป็นประเด็นที่สังคมและผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญเพื่อวางระบบรองรับทางสังคม O8 : : ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากขึ้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบสวัสดิการ และการเสริมสร้างพลังทางสังคม O9 : การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพิ่มขึ้น จึงเป็นโอกาสของกระทรวงฯ ได้รับงบประมาณเพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลและวางระบบรองรับทางสังคม O10 : การให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ ทำให้องค์กรมีบทบาทในการขับเคลื่อนงาน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง O11 : การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เอื้อต่อการพัฒนาองค์กร รวมทั้งมีเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับเป็นรัฐบาลดิจิทัล	T5 : ปัญหาสังคมมีประเด็นใหม่ และมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่การกำหนดนโยบายทางสังคม การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ยังไม่รองรับปัญหาในอนาคต T6 : ระบบเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางสร้างปัญหาทางสังคมในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ปัญหาเด็กติดเกมส์ ส่งผลให้องค์กรต้องมีการพัฒนาระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง T7 : การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง หลายครั้งในประเทศ ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ปัญหาชุมชนแออัด T8 : กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากและไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน ทำให้เกิดข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือหรือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย T9 : กฎหมาย แต่ละฉบับมีการนิยามถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน จึงอาจเกิดความยุ่งยากในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
O12 :นโยบายการให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางที่เริ่มมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ ในเชิงสังคม O13 : การให้ความสำคัญกับปัญหาสภาพแวดล้อมของทุกหน่วยงาน ส่งผลให้มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน O14 : การทำงานใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญ ในการส่งเสริมการทำงานในระดับพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เชื่อมโยงกับด้านสิ่งแวดล้อม O15 : แรงกดดันจากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านสังคม เป็นโอกาสสำคัญที่จะปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและลดข้อจำกัด	

2.3.3 การประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ขององค์กร

(1) การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสถานะแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

ผู้วิจัยได้ส่งแบบวิเคราะห์การถ่วงน้ำหนักสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกที่มีผลกระทบต่อแผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้กลุ่มตัวอย่างที่ข้าราชการระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนของหน่วยงาน จำนวน 5 ท่าน

โดยให้พิจารณาตามหลักการและความสำคัญว่าปัจจัยด้านใดเป็นจุดแข็งหรือปัญหาต่อแผนปฏิบัติการฯ โดยกำหนดให้คะแนนถ่วงน้ำหนัก รวมทุกข้อมีค่าไม่เกิน 1 สรุปค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสถานะแวดล้อมภายในตาม McKinsey 7'S Framework ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 2-5 และสรุปค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสถานะแวดล้อมภายนอกตาม PESTEL ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 2-6 ดังนี้

จากตารางข้างต้น พบว่าปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียงลำดับจาก มาก - น้อย ได้ดังนี้ 1) มิติด้านสังคม (Social) 2) มิติด้านการเมือง (Political) 3) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economics) 4) มิติด้านเทคโนโลยี (Technology) 5) มิติด้านกฎหมาย (Legal) และ 6) มิติด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental)

(2) การวิเคราะห์องค์กรโดยการประเมินสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอก

ผู้ศึกษาได้ส่งแบบประเมินสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอก ให้ข้าราชการของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ประเมินประเด็นที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ฯ โดยให้เป็นลำดับคะแนนดังนี้

“5” คะแนน หมายถึง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ มากที่สุด

“4” คะแนน หมายถึง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ มาก

“3” คะแนน หมายถึง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ ปานกลาง

“2” คะแนน หมายถึง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ น้อย

“1” คะแนน หมายถึง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสำนักงานฯ ที่สุด

ผลการประเมินสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอก สามารถสรุปค่าเฉลี่ยได้ดังตารางที่ 2-7 และ 2-8 โดยกลุ่มตัวอย่างประเมินประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ แบ่งเป็นปัจจัยเชิงบวก ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) และโอกาส (Opportunities) ค่าคะแนนเฉลี่ยจะแสดงเป็นจำนวนเต็มบวก (+) ส่วนปัจจัยลบ ได้แก่ จุดอ่อน (Weaknesses) และภัยคุกคาม (Threats) ค่าคะแนนเฉลี่ยจะแสดงเป็นจำนวนเต็มลบ (-) จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัจจัยที่เป็นจุดแข็งได้คะแนนรวมเฉลี่ย 4.42 คะแนน และปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนได้คะแนนรวมเฉลี่ย 3.52 คะแนน ซึ่งสรุปผลได้ว่าองค์กรมีปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง +0.90 ในขณะที่ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสได้คะแนนรวมเฉลี่ย 4.24 คะแนน และปัจจัยที่เป็นภัยคุกคามได้คะแนนรวมเฉลี่ย 3.70 คะแนน สรุปได้ว่าปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส +0.54

ตารางที่ 2-7 ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาวะแวดล้อมภายในตาม McKinsey 7'S Framework

ประเด็นสำคัญ	จุดแข็ง (Strengths)		จุดอ่อน (Weaknesses)	
	คะแนนเฉลี่ย	Strengths	คะแนนเฉลี่ย	Weaknesses
S1 : Structure	4.55	S1	3.50	W1
	4.30	S2	3.25	W2
S2 : Strategy	4.55	S3	3.75	W3
	4.65	S4	3.05	W4
S3 : Staff	4.22	S5	3.85	W5
	4.35	S6	3.15	W6
S4 : Style	4.45	S7	4.05	W7
	4.40	S8		
S5 : System	4.40	S9	3.95	W8
	4.32	S10	3.80	W9
S6 : Shared value	4.35	S11	3.15	W10
S7 : Skill	4.50	S12	3.20	W11
รวมคะแนนเฉลี่ย	+4.42		-3.52	

ตารางที่ 2-8 ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาวะแวดล้อมภายนอกตาม PESTEL

ประเด็นสำคัญ	โอกาส (Opportunities)		ภัยคุกคาม (Threats)	
	คะแนนเฉลี่ย	(Opportunities)	คะแนนเฉลี่ย	(Threats)
P : (Political)	4.55	O1	3.55	T1
	4.45	O2	3.80	T2
	4.15	O3		
E : (Economic)	4.32	O4	3.65	T3
	3.85	O5	3.75	T4
	4.25	O6		
S : (Social)	4.70	O7	4.35	T5
	4.85	O8		
	4.55	O9		
	4.20	O10		

ประเด็นสำคัญ	โอกาส (Opportunities)		ภัยคุกคาม (Threats)	
	คะแนนเฉลี่ย	(Opportunities)	คะแนนเฉลี่ย	(Threats)
T : (Technology)	4.25	O11	3.54	T6
	4.22	O12		
E : (Environmental)	3.85	O13	3.25	T7
	3.80	O14		
L : Legal)	3.60	O15	3.65	T8
			3.75	T9
รวมคะแนนเฉลี่ย	4.24		3.70	

(3) ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักและสรุปผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในและภายนอก

ผู้ศึกษาได้คำนวณและกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในการประเมินสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกแล้ว รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 2-9 และ 2-10 โดยค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักจะหมายถึงระดับความรุนแรงของผลกระทบต่อความสำเร็จของการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ โดยค่าที่มากจะมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการฯ รุนแรงกว่าค่าที่น้อยกว่า ทั้งนี้ค่าถ่วงน้ำหนักจะถูกนำไปใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการฯ ต่อไป

ตารางที่ 2-9 สรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักสภาวะแวดล้อมภายในตาม McKinsey 7'S Framework

รายการปัจจัยภายใน	ค่าน้ำหนัก (1)	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนเฉลี่ย x ค่าน้ำหนัก		สรุปผล ((4) - (5))
		จุดแข็ง (2)	จุดอ่อน (3)	จุดแข็ง (4) = (2) x (1)	จุดอ่อน (5) = (3) x (1)	
S1 : Structure	0.156	4.42	3.37	0.69	0.52	0.17
S2 : Strategy	0.174	4.60	3.40	0.80	0.59	0.21
S3 : Staff	0.102	4.28	3.50	0.44	0.36	0.08
S4 : Style	0.146	4.42	4.05	0.65	0.59	0.06
S5 : Systems	0.134	4.36	3.87	0.58	0.52	0.06
S6 : Shared values	0.142	4.35	3.15	0.62	0.45	0.17
S7 : Skills	0.146	4.50	3.20	0.66	0.47	0.19
รวมคะแนนเฉลี่ย				+4.44	-3.65	+0.94

ตารางที่ 2-10 สรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักสภาวะแวดล้อมภายนอกตาม PESTEL

รายการปัจจัยภายนอก	ค่าน้ำหนัก (1)	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนเฉลี่ย x ค่าน้ำหนัก		สรุปผล ((4) - (5))
		โอกาส (2)	ภัยคุกคาม (3)	โอกาส (4) = (2) x (1)	ภัยคุกคาม (5) = (3) x (1)	
P : (Political)	0.176	4.38	3.67	0.77	0.64	0.13
E : (Economic)	0.164	4.14	3.70	0.67	0.6	0.07
S : (Social)	0.192	4.57	4.35	0.87	0.83	0.04
T : (Technology)	0.160	4.23	3.54	0.67	0.56	0.11
E : (Environmental)	0.148	3.82	3.25	0.56	0.48	0.08
L : Legal)	0.160	3.60	3.7	0.57	0.59	-0.02
รวมคะแนนเฉลี่ย				+4.11	-3.70	+0.41

จากตาราง 2-9 และ 2-10 ได้แสดงค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักแล้ว พบว่าปัจจัยที่เป็นจุดแข็งได้คะแนนรวมเฉลี่ย +4.44 คะแนน และปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนได้คะแนนรวมเฉลี่ย -3.65 คะแนน ซึ่งสรุปผลได้ว่าองค์กรมีปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง +0.94 ในขณะที่ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสได้คะแนนรวมเฉลี่ย +4.11 คะแนน และปัจจัยที่เป็นภัยคุกคามได้คะแนนรวมเฉลี่ย -3.70 คะแนน สรุปได้ว่าองค์กรมีปัจจัยที่เป็นโอกาส +0.41

(4) การประเมินตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ขององค์กร

เมื่อนำเอาข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ได้ถ่วงน้ำหนักคะแนนแล้ว มาระบุตำแหน่งในกราฟเรดาร์ ที่สร้างระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สามารถระบุตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategic position) ของสำนักงาน ฯ โดยใช้แนวคิด TOWS Matrix ซึ่งสามารถระบุตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ได้เป็น 4 พื้นที่ที่มีความหมายต่างกัน ดังนี้

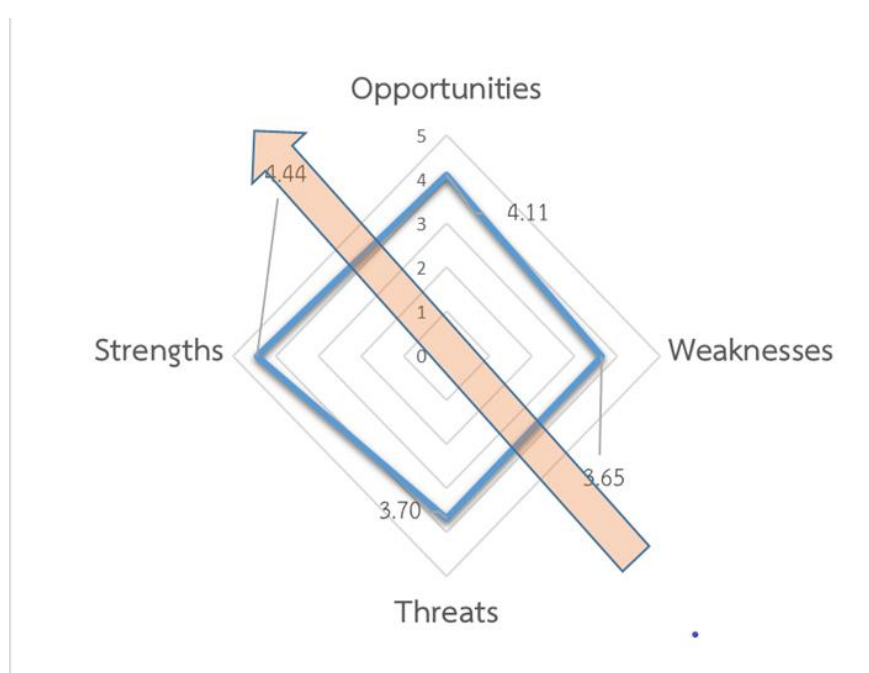
1) SO เป็นตำแหน่งที่แสดงว่า องค์กรมีจุดแข็งที่สอดคล้องกับโอกาส องค์กรประเภทนี้จึงควรกำหนดทิศทางและกลยุทธ์เชิงรุก เพื่อรักษาความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์

2) WO เป็นตำแหน่งที่แสดงถึงโอกาสที่ได้เปรียบ แต่ภาพรวมภายในองค์กรมีจุดอ่อนที่ต้องการการแก้ไข ดังนั้นองค์กรประเภทนี้ควรดำเนินกลยุทธ์เชิงแก้ไข ที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กร (Turnaround) เพื่อแก้ไขจุดอ่อน และสร้างจุดแข็งในการแข่งขัน

3) ST เป็นตำแหน่งที่ระบุว่าองค์กรสามารถพึ่งพาตัวเองได้ จากจุดแข็งภายใน แม้ว่าปัจจัยภายนอกจะไม่เอื้อต่อการเติบโตก็ตาม องค์กรประเภทนี้ควรดำเนินกลยุทธ์เชิงป้องกัน เพื่อใช้จุดแข็งขององค์กรในการแก้ไขวิกฤต หรือสร้างโอกาส

4) WT เป็นตำแหน่งที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่อาจจะเป็นวิกฤตในอนาคต ดังนั้นองค์กรที่อยู่ในตำแหน่งทางยุทธศาสตร์นี้ ควรเร่งการดำเนินกลยุทธ์เชิงรับ โดยแก้ไขจุดอ่อน หรือหลีกเลี่ยงภัยคุกคามที่เป็นปัญหา เพื่อหลีกเลี่ยงหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

จากข้อมูลการวิเคราะห์ที่ได้จากตารางสรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักปัจจัยภายในและภายนอก ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นกราฟเรดาร์ เพื่อแสดงตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategic position) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปรากฏ ดังแผนภาพที่ 2-1

แผนภาพที่ 2-1 ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategic position)
ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากแผนภาพที่ 2-1 แสดงให้เห็นถึงตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่ามีตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการ ที่มีความรุนแรงของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก แสดงถึงองค์กรมีจุดแข็งที่สอดคล้องกับโอกาส ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานควรเน้นการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์เชิงรุก เพื่อรักษาความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์

(5) การวิเคราะห์ TOWS Matrix

เมื่อพิจารณาผลที่ได้จากการทำ SWOT Analysis โดยเรียงลำดับของ จุดแข็ง (Strengths : S) จุดอ่อน (Weaknesses : W) โอกาส (Opportunities : O) และภัยคุกคาม (Threats : T) จากคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้ผล ดังนี้

1) จุดแข็ง (Strengths : S) 5 อันดับแรก

S4 : มีแผนปฏิบัติราชการ ที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบาย รัฐบาล และบริบททางสังคม

S1 : มีหน่วยงานขับเคลื่อนภารกิจทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

S3 : ผู้บริหารระดับสูง และระดับกลาง ได้มีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนกลยุทธ์

S12 : บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการ สังคม และกลุ่มเป้าหมาย

S7 : มีกระบวนการขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล

2) จุดอ่อน (Weaknesses : W) 5 อันดับแรก

W7 : การศึกษา วิจัย และการคาดการณ์อนาคตทางสังคม ยังมีน้อย และไม่มี การเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์

W8 : ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลยังไม่มีการพัฒนาให้เชื่อมโยงกันในภาพรวม และไม่มีมีการกระจายข้อมูลการดำเนินงาน/ข้อมูลข่าวสารที่สามารถใช้ ประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานอื่น

W5 : ขาดบุคลากรที่มีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่มี ความแตกต่างในองค์กร

W9 : ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม

W3 : มีงบประมาณและบุคลากรที่จำกัดทำให้ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ กลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากและมีประเด็นปัญหาที่หลากหลาย

3) โอกาส (Opportunities : O) 5 อันดับแรก

O8 : ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากขึ้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบสวัสดิการ และการเสริมสร้างพลังทางสังคม

O7 : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย เป็นประเด็นที่สังคมและผู้กำหนด นโยบายให้ความสำคัญเพื่อวางระบบรองรับทางสังคม

O1 : ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับต่าง ๆ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลมีการ กำหนดนโยบายด้านสังคมไว้อย่างชัดเจน

O9 : การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพิ่มขึ้น จึงเป็น โอกาสของกระทรวงฯ ได้รับงบประมาณเพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลและวางระบบรองรับทางสังคม

O2 : นโยบายด้านสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง

4) ภัยคุกคาม (Threats : T) 5 อันดับแรก

T5 : ปัญหาสังคมมีประเด็นใหม่ และมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่การกำหนดนโยบายทางสังคม การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ยังไม่รองรับปัญหาในอนาคต

T2 : นโยบายด้านการเมืองส่วนใหญ่เป็นนโยบายประชานิยม ซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยเมื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านงบประมาณ และขาดความต่อเนื่อง

T9 : กฎหมาย แต่ละฉบับมีการนิยามถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน จึงอาจเกิดความยุ่งยากในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

T4 : สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้การพัฒนากระบวนการคุ้มครองทางสังคม หรือ โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ต้องใช้งบประมาณเพิ่มมากขึ้น

T3 : ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและกลุ่มเปราะบาง ปัญหาการขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการ

จากนั้นวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรก ด้วยเครื่องมือ TOWS Matrix จะทำให้ได้กลยุทธ์ออกมารวม 4 รูปแบบ ซึ่งเกิดจากการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายใน (Internal Factors) และปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT และนำมาประกอบการจัดทำแผนให้เกิดทางเลือกเพื่อสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ ทั้งกลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (SFAS) มาจัดทำในรูปแบบของตาราง TOWS Matrix เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงและของมนุษย์ แสดงดัง ตารางที่ 2-12

ตารางที่ 2-11 การวิเคราะห์แนวทางยุทธศาสตร์ด้วย TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths) S4 : มีแผนปฏิบัติการ ที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายรัฐบาล และบริบททางสังคม S1 : มีหน่วยงานขับเคลื่อนภารกิจทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค S3 : ผู้บริหารระดับสูง และระดับกลาง ได้มีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนกลยุทธ์ S12 : บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม และกลุ่มเป้าหมาย S7 : มีกระบวนการขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	จุดอ่อน (Weaknesses) W7 : การศึกษา วิจัย และการคาดการณ์ขนาดทางสังคม ยังน้อย และไม่มีการเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ W8 : ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลยังไม่มีการพัฒนาให้เชื่อมโยงกันในภาพรวม และไม่มีกระจายข้อมูลการดำเนินงาน/ข้อมูลข่าวสารที่สามารถใช้ ประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานอื่น W5 : ขาดบุคลากรที่มีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่มีความแตกต่างในองค์กร W9 : ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม W3 : มีงบประมาณและบุคลากรที่จำกัดทำให้ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากและมีประเด็นปัญหาที่หลากหลาย
โอกาส (Opportunities) O8 : ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากขึ้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบสวัสดิการ และการเสริมสร้างพลังทางสังคม O7 : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย เป็นประเด็นที่สังคมและผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญเพื่อวางระบบรองรับทางสังคม O1 : ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับต่าง ๆ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านสังคมไว้อย่างชัดเจน O9 : การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพิ่มขึ้น จึงเป็น โอกาสของกระทรวงฯ ได้รับงบประมาณ เพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลและวางระบบรองรับทางสังคม O2 : นโยบายด้านสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) S4 O8 : กำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบสวัสดิการ และเสริมสร้างพลังทางสังคม S3 O2 : ผู้บริหารระดับสูงผลักดันนโยบายด้านสังคม ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนในทุกระดับ S1 O7 : สร้างระบบการรองรับสังคมผู้สูงอายุ ที่สอดคล้องกับความต้องการของคนทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค S12 O9 : พัฒนาให้บุคลากรของ พม. เป็นนักจัดการทางสังคม (Social Manager) ผ่านการบริหารจัดการรายกรณี (Case Management) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมาย S7 O1 : สร้างองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและองค์กร ผ่านการขับเคลื่อนนโยบายด้านสังคม ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล และการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) W7 O8 : ศึกษา วิจัย แนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการ ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย W8 O9 : พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เพื่อใช้ในการวางระบบรองรับทางสังคม และการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย W5 O7 : พัฒนาศูนย์ข้อมูล ให้มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดสวัสดิการขาดบุคลากรที่มีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่มีความแตกต่างในองค์กร W9 O1 : พัฒนาระบบข้อมูล และเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน W3 O2 : ผลักดันนโยบายทางสังคม โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย เป็นนโยบายรัฐบาล เพื่อให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 2-11 การวิเคราะห์แนวทางยุทธศาสตร์ด้วย TOWS Matrix (ต่อ)

ภัยคุกคาม (Threats)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
T5 : ปัญหาสังคมมีประเด็นใหม่ และมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่การกำหนดนโยบายทางสังคม การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงการคุ้มครองทางสังคม ยังไม่รองรับปัญหาในอนาคต T2 : นโยบายด้านการเมืองส่วนใหญ่เป็นนโยบายประชานิยม ซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยเมื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านงบประมาณและขาดความต่อเนื่อง T9 : กฎหมาย แต่ละฉบับมีการนิยามถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน จึงอาจเกิดความยุ่งยากในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน T4 : สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม หรือ โครงการคุ้มครองทางสังคม ต้องใช้งบประมาณเพิ่มมากขึ้น T3 : ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและกลุ่มเปราะบาง ปัญหาการขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการ	S4 T5 : จัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาล โดยคำนึงถึงปัญหาทางสังคม ด้วยการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงการคุ้มครองทางสังคม S1 T4 : ขับเคลื่อนภารกิจ พม.ในด้านการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม หรือ โครงการคุ้มครองทางสังคม ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปในทิศทางเดียวกัน S3 T2 : ผู้บริหารระดับสูงผลักดันนโยบายด้านสังคม ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหของประชาชนในทุกระดับ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง S12 T3 : ส่งเสริมให้บุคลากร ใช้ความเชี่ยวชาญในการจัดการปัญหาของสังคมรายกรณี เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มเปราะบาง S7 T9 : พัฒนากฎหมายที่สอดคล้องกับการทำงานของทุกหน่วยงาน โดยนำองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นพื้นฐาน	W7 T5 : ศึกษาวิจัย ปัญหาทางสังคม เพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงการคุ้มครองทางสังคม W8 T4 : พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม และกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือประชาชน W5 T9 : พัฒนาศูนย์กลางความรู้ที่หลากหลาย เช่น ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี ด้านสถิติ ด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อพัฒนารูปแบบ แนวทางการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ W9 T2 : พัฒนาระบบการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และจัดทำเป็นนโยบายด้านสังคมที่มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน W3 T3 : บูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น และสร้างพันธมิตรใหม่ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง และสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 3

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

3.1 แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.2 เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END: วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ประเด็นยุทธศาสตร์/
เป้าประสงค์)/แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map)

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สร้างการคุ้มครองทางสังคม มุ่งสู่สังคมคุณภาพ”

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมสู่การปฏิบัติ
2. ส่งเสริม พัฒนากลไก และบูรณาการภาคีเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วนและทุกระดับ
3. ส่งเสริมการวิจัย งานวิชาการ และพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
คนทุกช่วงวัย
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) และเป้าประสงค์ (Goals)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม
(Social Protection) เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน

เป้าประสงค์ : มีระบบการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของประชาชน
ครบทุกมิติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ :

- 1) ครัวเรือนเปราะบางมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถจัดการปัญหา และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
- 2) ผู้ประสบปัญหาทางสังคมทางสังคมได้รับการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ส่งเสริมทุกภาคส่วนร่วมจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

เป้าประสงค์ : ทุกภาคส่วนมีศักยภาพในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : เสริมสร้างขีดความสามารถองค์กร เพื่อการบริหารนโยบายและการบริการ

เป้าประสงค์ : สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.3 แนวทางในการดำเนินการ (WAYS: กลยุทธ์)

การกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ (WAYS) ได้มาจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ภายในและภายนอกที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรก ด้วยเครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อนำมาวิเคราะห์ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ และจากการวิเคราะห์ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่ามีตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนงานของสำนักงานฯ ซึ่งแสดงถึงองค์กรมีจุดแข็งที่สอดคล้องกับโอกาส ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน จึงมุ่งเน้น **กลยุทธ์เชิงรุก** สอดประสานกับ กลยุทธ์เชิงแก้ไข เชิงป้องกันและเชิงรับในบางกรณี ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3 - 1 ความสัมพันธ์ของจุดแข็งและโอกาส จุดอ่อนและโอกาส จุดแข็งและภัยคุกคาม และจุดอ่อนและภัยคุกคามในการกำหนดกลยุทธ์

ความสัมพันธ์ของจุดแข็งและโอกาส	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)
S4 O8	- กำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบสวัสดิการ และเสริมสร้างพลังทางสังคม
S3 O2	- ผู้บริหารระดับสูงผลักดันนโยบายด้านสังคม ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนในทุกระดับ

ความสัมพันธ์ของ จุดแข็งและโอกาส	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)
S1 O7 S12 O9 S7 O1	- สร้างระบบการรองรับสังคมผู้สูงอายุ ที่สอดคล้องกับความต้องการของคนทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค - พัฒนาให้บุคลากรของ พม. เป็นนักจัดการทางสังคม (Social Manager) ผ่านการบริหารจัดการรายกรณี (Case Management) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมาย - สร้างองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและองค์กร ผ่านการขับเคลื่อนนโยบายด้านสังคม ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล และการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
ความสัมพันธ์ของ จุดอ่อนและโอกาส	กลยุทธ์เชิงแก้ไข(WO)
W7 O8 W8 O9 W5 O7 W9 O1 W3 O2	- ศึกษา วิจัย แนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการ ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย - พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เพื่อใช้ในการวางระบบรองรับทางสังคม และการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย - พัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดสวัสดิการขาดบุคลากรที่มีความรู้ที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่มีความแตกต่างในองค์กร - พัฒนาระบบข้อมูล และเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน - ผลักดันนโยบายทางสังคม โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายเป็นนโยบายรัฐบาล เพื่อให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น

ความสัมพันธ์ของ จุดแข็งและภัยคุกคาม	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)
S4 T5	- จัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบาย รัฐบาล โดยคำนึงถึงปัญหาทางสังคม ด้วยการสร้างระบบการคุ้มครอง ทางสังคม และโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม
S1 T4	- ขับเคลื่อนภารกิจ พม.ในด้านการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม หรือ โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไป ในทิศทางเดียวกัน
S3 T2	- ผู้บริหารระดับสูงผลักดันนโยบายด้านสังคม ที่สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนในทุกระดับ เพื่อให้ได้รับ การสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
S12 T3	- ส่งเสริมให้บุคลากร ใช้ความเชี่ยวชาญในการจัดการปัญหาของสังคม รายกรณี เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการ และพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนกลุ่มเปราะบาง
S7 T9	- พัฒนากฎหมายที่สอดคล้องกับการทำงานของทุกหน่วยงาน โดยนำ องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นพื้นฐาน
ความสัมพันธ์ของ จุดอ่อนและภัยคุกคาม	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
W7 T5	- ศึกษาวิจัย ปัญหาทางสังคม เพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม
W8 T4	- พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาระบบ การคุ้มครองทางสังคม และกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือประชาชน
W5 T9	- พัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ที่หลากหลาย เช่น ด้านกฎหมาย ด้าน เทคโนโลยี ด้านสถิติ ด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อพัฒนารูปแบบ แนวทาง การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
W9 T2	- พัฒนาระบบการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และจัดทำเป็นนโยบายด้านสังคมที่มีความสอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของประชาชน
W3 T3	- บูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น และสร้างพันธมิตรใหม่ ในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง และสร้างโอกาสในการเข้าถึง บริการให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถวางกลยุทธ์และแผนงานตามกลุ่มแผนงานในระยะ 5 ปี โดยมี 4 ยุทธศาสตร์ 5 เป้าประสงค์ 14 กลยุทธ์ 17 แผนงาน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 2 ตัวชี้วัดและ 3 กลยุทธ์ รายละเอียดดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. พัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน	มี ระบบการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของประชาชนครบทุกมิติ	1.จำนวนนโยบายในการพัฒนาการคุ้มครองทางสังคมที่ได้รับการพัฒนา 2. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม	1.ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม 2. มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือภาคส่วนต่างๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม 3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 เป้าประสงค์ 2 ตัวชี้วัด และ 5 กลยุทธ์ รายละเอียดดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
2. ยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อพัฒนาคุณภาพ	1) ครัวเรือนเปราะบางมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถจัดการปัญหา	- จำนวนครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการแก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองได้	1. พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบางผ่านการบริหารจัดการรายกรณี (Case Management) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
ชีวิตครัวเรือน เปราะบาง ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	และพึ่งตนเอง ได้อย่างยั่งยืน		2. การบูรณาการความร่วมมือ กับทุกภาคส่วนในการร่วม แก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพ ชีวิตครัวเรือนเปราะบาง 3. สร้างโอกาส และพัฒนา คุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง
	2)ผู้ ประสบ ปั ญหาทาง สังคมทางสังคม ได้ ร้ ับ การ ช่วยเหลืออย่าง มีประสิทธิภาพ	- จำนวนผู้ประสบปัญหา ทางสังคมที่ได้รับความ ช่วยเหลือ	1. พัฒนาระบบการให้ความ ช่วยเหลือเยียวยา ผู้ประสบ ปัญหาสังคมในพื้นที่ เพื่อให้ เกิดความรวดเร็ว 2. พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล ทางสังคม เพื่อใช้ในการวางระบบ รองรับทางสังคม และการให้ ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ส่งเสริมทุกภาคส่วนร่วมจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับ
กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 2 ตัวชี้วัด และ 3 กลยุทธ์ รายละเอียดดังตารางที่ 3-4
ตารางที่ 3-4 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
3. ส่งเสริมทุกภาคส่วน ร่วมจัดสวัสดิการ สังคมที่เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมาย	ทุกภาคส่วนมี ศักยภาพในการ จัดสวัสดิการ สังคมสำหรับ กลุ่มเป้าหมาย	1) จำนวนภาคี เครือข่ายที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด สวัสดิการสังคม 2) ร้อยละความสำเร็จใน การขับเคลื่อนกลไกความ ร่วมมือในการพัฒนาระบบ การจัดสวัสดิการสังคมเชิง พื้นที่	1. พัฒนาศักยภาพของ เครือข่ายในการจัดสวัสดิการ สังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย 2. การขับเคลื่อนกลไกความ ร่วมมือในการพัฒนาระบบ การจัดสวัสดิการสังคมเชิง พื้นที่ แบบยั่งยืน 3. ส่งเสริมภาคธุรกิจในการ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด สวัสดิการสังคมในรูปแบบใหม่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : เสริมสร้างขีดความสามารถองค์กร เพื่อการบริหารนโยบาย และการบริการ ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 3 ตัวชี้วัด และ 3 กลยุทธ์ รายละเอียดดังตารางที่ 3-5 ตารางที่ 3-5 สรุปเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
4.เสริมสร้างขีดความสามารถองค์กร เพื่อการบริหารนโยบาย และการบริการ	สำนักงาน ปลัดกระทรวง การพัฒนา สังคม และความมั่นคง ของมนุษย์ เป็นองค์กรที่มี ประสิทธิภาพ สูง รองรับการ เปลี่ยนแปลง ของสังคม	1) ร้อยละความสำเร็จใน การพัฒนาองค์กรไปสู่ องค์กรที่มีผลสัมฤทธิ์สูง 2) ระดับความสำเร็จใน การพัฒนาเทคโนโลยี ดิจิทัล ของสำนักงานปลัด กระทรวงฯ 3) ร้อยละของบุคลากร ได้รับการพัฒนาองค์ ความรู้ และทักษะ ที่ สอดคล้องกับบริบทสังคม	1. เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการองค์กร ปรับปรุง กระบวนการให้ ยึดหยุ่น การบูรณาการข้อมูล รวมถึงการพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ให้มีความสอดคล้อง กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 2. พัฒนาระบบเทคโนโลยี ดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ ให้ได้มาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การ เป็นองค์กรดิจิทัล 3. มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร ในการทำงานยุค ดิจิทัล รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมในการ เรียนรู้ และพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม

3.4 มาตรการ/เครื่องมือ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS: แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/...)

จากประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ที่ได้จากข้อ 3.3 สามารถนำมา จัดทำแผนงาน / โครงการในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มีจำนวน 4 แผนงาน 10 โครงการ/กิจกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มีจำนวน 6 แผนงาน 17 โครงการ/กิจกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มีจำนวน 3 แผนงาน 7 โครงการ/กิจกรรม และ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 มีจำนวน 4 แผนงาน 10 โครงการ/กิจกรรม

รายละเอียดตามตาราง ที่ 3 – 6 ถึง ตารางที่ 3 - 9

ตารางที่ 3-6 แผนงาน โครงการ / กิจกรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1		พัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน						
เป้าประสงค์ที่ 1.1		มีระบบการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของประชาชนครบทุกมิติ						
กลยุทธ์ที่ 1.1.1		ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม						
แผนงานที่ 1.1.1.1		จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อมีข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการคุ้มครองทางสังคม	จำนวนข้อเสนอเชิงนโยบายที่ผู้บริหารเห็นชอบ	1 ข้อเสนอ	2 ข้อเสนอ	2 ข้อเสนอ	2 ข้อเสนอ	2 ข้อเสนอ	กพท.
2. โครงการขับเคลื่อนแนวทางและมาตรการด้านการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อให้มีการนำแนวทางและมาตรการด้านการคุ้มครองทางสังคมไปขับเคลื่อน	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนแนวทางและมาตรการด้านการคุ้มครองทางสังคม	20	40	60	80	100	กพท.
3. โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนตามมาตรการด้านการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อให้มีการติดตามและปรับปรุงการขับเคลื่อนมาตรการ	จำนวนการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อน	-	1 ครั้ง	-	1 ครั้ง	-	กพท.
แผนงานที่ 1.1.1.2		พัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมเพื่อรองรับปัญหาและความท้าทายในอนาคต						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการจัดทำแผนด้านการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อมีแผนด้านการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน	90	90	90	90	90	กยพ.
2. โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อมีการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนการดำเนินงาน	20	40	60	80	100	กยพ.
3. โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผน	จำนวนการติดตามประเมินผลตามแผน	-	1 ครั้ง	-	1 ครั้ง	-	กยพ.
กลยุทธ์ที่ 1.1.2		มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือภาคส่วนต่างๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม						
แผนงานที่ 1.1.2.1		สร้างความเข้มแข็งและบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจภาคีเครือข่าย ในการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีความรู้ในการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม	จำนวนภาคีเครือข่ายที่ได้รับความรู้	100 เครือข่าย	100 เครือข่าย	100 เครือข่าย	100 เครือข่าย	100 เครือข่าย	กมพ.
2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพภาคีเครือข่าย	เพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีศักยภาพ	จำนวนภาคีเครือข่ายที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	50 เครือข่าย	50 เครือข่าย	50 เครือข่าย	50 เครือข่าย	50 เครือข่าย	กมพ.

กลยุทธ์ที่ 1.1.3	พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม							
แผนงานที่ 1.1.3.1	พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการคุ้มครองทางสังคม							
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนา วิเคราะห์ และออกแบบระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อมีกรอบแบบระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการคุ้มครองทางสังคม	ร้อยละความสำเร็จของการออกแบบระบบฐานข้อมูล	50	100	-	-	-	ศทส.
2. โครงการบูรณาการข้อมูล เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการคุ้มครองทางสังคม	เพื่อมีกระบวนการบูรณาการข้อมูลด้านการคุ้มครองทางสังคม	ร้อยละความสำเร็จของการบูรณาการข้อมูล	-	30	50	80	100	ศทส.

ตารางที่ 3-7 แผนงาน โครงการ / กิจกรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	ยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
เป้าประสงค์ที่ 2.1	ครัวเรือนเปราะบางมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถจัดการปัญหา และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน							
กลยุทธ์ที่ 2.1.1	พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบาง ผ่านการบริหารจัดการรายกรณี (Case Management) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต							
แผนงานที่ 2.1.1.1	สร้างระบบโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง							
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน เพื่อแก้ปัญหาความยากจนแบบมุ่งเป้า	เพื่อให้ครัวเรือนเปราะบางได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนงานในพื้นที่	20	40	60	80	100	กตร./ทมจ.
2. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง ผ่านการจัดเก็บข้อมูลสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์	เพื่อมีระบบฐานข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	ร้อยละความสำเร็จของการจัดเก็บข้อมูล สมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์	30	60	100	-	-	ศทส.
3. โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย	เพื่อมีแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม	ร้อยละความสำเร็จของการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม	50	100	-	-	-	กพท.
4. โครงการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง	เพื่อมีการติดตามประเมินผลโครงการฯ	จำนวนการติดตามประเมินผล	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	กตร.

กลยุทธ์ที่ 2.1.2		การบูรณาการความร่วมมือ กับทุกภาคส่วนในการร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง						
แผนงานที่ 2.1.2.1		สร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย และมาตรการ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน ร่วมขับเคลื่อนงานตามนโยบาย มาตรการ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบาย และ มาตรการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	80	80	80	80	80	กยผ.
2. โครงการจัดทำความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่	เพื่อเกิดความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่	จำนวนเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่	50 เครือข่าย	50	70	70	70	สสว.
3. โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย	เพื่อมีแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย	ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำรายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม	50	100	-	-	-	กมพ.
กลยุทธ์ที่ 2.1.3		สร้างโอกาส และพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง						
แผนงานที่ 2.1.3.1		สร้างโอกาส และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนาศักยภาพครัวเรือนเปราะบาง	เพื่อให้ครัวเรือนเปราะบางได้รับการพัฒนาศักยภาพครบทุกมิติ	จำนวนครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	48,000 ครัวเรือน	50,000 ครัวเรือน	55,000 ครัวเรือน	60,000 ครัวเรือน	65,000 ครัวเรือน	กตร.
2. โครงการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสังคมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย	เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	100 คน	200 คน	300 คน	400 คน	500 คน	กมพ.
3. โครงการสร้างความตระหนักรู้เพื่อการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์	เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้สามารถปกป้องคุ้มครองตนเองจากการค้ามนุษย์	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้	500 คน	500 คน	700 คน	700 คน	1,000 คน	กคม.
แผนงานที่ 2.1.3.2		การสร้างการรับรู้สิทธิขั้นพื้นฐาน						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการสร้างการรับรู้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านสวัสดิการสังคม	เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจสิทธิขั้นพื้นฐาน	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้	500 คน	500 คน	700 คน	700 คน	1,000 คน	กปส.
2. โครงการ สร้างการรับรู้การเข้าถึงสิทธิของประชาชน กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเปราะบาง รับรู้ และสามารถเข้าถึงสิทธิได้	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้	500 คน	500 คน	700 คน	700 คน	1,000 คน	กปส.

เป้าประสงค์ที่ 2.2		ผู้ประสบปัญหาทางสังคมทางสังคมได้รับการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ						
กลยุทธ์ที่ 2.2.1		พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวยา ผู้ประสบปัญหาสังคมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว						
แผนงานที่ 2.2.1.1		การพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาสังคม						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับ ผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบปัญหาทางสังคม	เพื่อให้ผู้ประสบปัญหาทางสังคมได้รับความช่วยเหลือ	จำนวนผู้ประสบปัญหาทางสังคมได้รับความช่วยเหลือ	50,000 คน	50,000 คน	50,000 คน	50,000 คน	50,000 คน	กตร.
2. โครงการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม เพื่อคาดการณ์ปัญหาสังคมในอนาคต	เพื่อให้มีรายงานสถานการณ์ทางสังคม	จำนวนรายงานสถานการณ์ทางสังคม	1 ฉบับ	1 ฉบับ	1 ฉบับ	1 ฉบับ	1 ฉบับ	กมพ.
3. โครงการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	เพื่อให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ	จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ	300 คน	300 คน	300 คน	300 คน	300 คน	กคม.
กลยุทธ์ที่ 2.2.2		พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เพื่อใช้ในการวางระบบรองรับทางสังคมและการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย						
แผนงานที่ 2.2.2.1		การสร้างระบบฐานข้อมูลรองรับการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับ ผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1.โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม	เพื่อมีระบบฐานข้อมูลการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม	ร้อยละความสำเร็จระบบฐานข้อมูลการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา	50	80	100	-	-	ศทส.
2. โครงการจัดการและพัฒนาข้อมูลภาคีเครือข่าย เพื่อการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย	เพื่อมีการบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย	จำนวนภาคีเครือข่าย ที่ร่วมจัดทำข้อมูล	50 เครือข่าย	70 เครือข่าย	100 เครือข่าย	150 เครือข่าย	200 เครือข่าย	สสว.

ตารางที่ 3-8 แผนงาน โครงการ / กิจกรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3		ส่งเสริมทุกภาคส่วนร่วมจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย						
เป้าประสงค์ที่ 3.1		ทุกภาคส่วนมีศักยภาพในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย						
กลยุทธ์ที่ 3.1.1		พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย						
แผนงานที่ 3.1.1.1		การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่าย						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับ ผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1.โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ สู่การจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่	เพื่อให้เครือข่ายในพื้นที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดสวัสดิการในพื้นที่	จำนวนภาคีเครือข่ายที่ได้รับความรู้	50 เครือข่าย	70 เครือข่าย	100 เครือข่าย	150 เครือข่าย	200 เครือข่าย	กมพ.
2. โครงการเสริมสร้างศักยภาพภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม	เพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีศักยภาพในการจัดสวัสดิการสังคม	จำนวนภาคีเครือข่ายที่มีความพร้อมในการจัดสวัสดิการสังคม	5 เครือข่าย	10 เครือข่าย	15 เครือข่าย	20 เครือข่าย	25 เครือข่าย	กตร.

กลยุทธ์ที่ 3.1.2		การขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือในการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่แบบยั่งยืน						
แผนงานที่ 3.1.2.1		การพัฒนากลไกความร่วมมือการจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับ ผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือในการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม	เพื่อมีกลไกความร่วมมือในการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือในการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม	60	70	80	90	100	กยผ.
2. โครงการพัฒนาขับเคลื่อนแผนงานพัฒนาสังคมสู่ระดับจังหวัด	เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนแผนงานสังคมในระดับจังหวัดที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่	จำนวนแผนงานด้านสังคมในระดับจังหวัด	20 จังหวัด	30 จังหวัด	40 จังหวัด	50 จังหวัด	65 จังหวัด	กยผ./ พมจ.
3. โครงการเสริมพลังชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในระดับพื้นที่	เพื่อให้ชุมชนมีความตระหนักรู้ในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในพื้นที่	จำนวนชุมชนที่ได้รับความรู้	50 ชุมชน	70 ชุมชน	100 ชุมชน	120 ชุมชน	150 ชุมชน	พมจ.
กลยุทธ์ที่ 3.1.3		ส่งเสริมภาคธุรกิจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบใหม่						
แผนงานที่ 3.1.3.1		การส่งเสริมภาคธุรกิจในการจัดสวัสดิการสังคม						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับ ผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการส่งเสริมเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคม ของภาคธุรกิจ	เพื่อให้ภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม	จำนวนภาคธุรกิจที่เข้าร่วมเป็นเครือข่าย	10 หน่วยงาน	15 หน่วยงาน	20 หน่วยงาน	25 หน่วยงาน	30 หน่วยงาน	กตร.
2. โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคม (SE) มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ในพื้นที่	เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมในพื้นที่	จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคม ที่เข้าร่วมเป็นเครือข่าย	10 หน่วยงาน	15 หน่วยงาน	20 หน่วยงาน	25 หน่วยงาน	30 หน่วยงาน	พมจ.

ตารางที่ 3-9 แผนงาน โครงการ / กิจกรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4		เสริมสร้างขีดความสามารถองค์กรเพื่อการบริหารนโยบาย และการบริการ						
เป้าประสงค์ที่ 4.1		สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมตัวชี้วัด						
กลยุทธ์ที่ 4.1.1		เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร ปรับปรุงกระบวนการให้ยืดหยุ่น การบูรณาการข้อมูล รวมถึงการพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง						
แผนงานที่ 4.1.1.1		การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ทันสมัย ด้วยหลักธรรมาภิบาล						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1.โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน และการขับเคลื่อนวัฒนธรรม เพื่อบริหารการเปลี่ยนแปลง	เพื่อให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาประสิทธิภาพงาน	70	75	85	90	95	กพบ.
2.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการต่อต้านการทุจริต และคุณธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ	เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบด้วยความโปร่งใส	ระดับคะแนน ITA ที่เพิ่มขึ้น	80 คะแนนขึ้นไป	90 คะแนนขึ้นไป	90 คะแนนขึ้นไป	90 คะแนนขึ้นไป	90 คะแนนขึ้นไป	ศปท.

แผนงานที่ 4.1.1.2		การพัฒนาระบบและเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมาย						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	เพื่อให้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย	จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปรับปรุง	10 ฉบับ	12 ฉบับ	15 ฉบับ	17 ฉบับ	18 ฉบับ	กกม.
2. โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องให้แก่ บุคลากร และภาคีเครือข่าย	เพื่อให้บุคลากร ภาคีเครือข่าย และประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	จำนวนบุคลากร ภาคีเครือข่าย ที่ได้รับความรู้ด้านกฎหมาย	100 คน	100 คน	100 คน	100 คน	100 คน	กกม.
กลยุทธ์ที่ 4.1.2		พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศให้ได้มาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล						
แผนงานที่ 4.1.2.1		การขับเคลื่อน สป.พม.สู่การเป็นองค์กรดิจิทัล						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนางานวิเคราะห์ และออกแบบระบบการพิจารณา และสวัสดิการแบบครบวงจร	เพื่อมีระบบการพิจารณาและสวัสดิการแบบครบวงจร	ระดับความสำเร็จในการออกแบบระบบการพิจารณา และสวัสดิการแบบครบวงจร	5	5	5	5	5	ศทส.
2. โครงการขับเคลื่อน พม. ดิจิทัล องค์กรแห่งการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Data Driven Organization)	เพื่อให้ สป.พม.เป็นองค์กรดิจิทัล	ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขององค์กร	5	5	5	5	5	ศทส.
3. โครงการยกระดับกระบวนการทำงานและให้บริการสู่ระบบดิจิทัล	เพื่อพัฒนารูปแบบการให้บริการผ่านระบบดิจิทัล	จำนวนกระบวนการ และการให้บริการที่มีระบบดิจิทัลในงาน	15 ระบบ	20 ระบบ	25 ระบบ	30 ระบบ	35 ระบบ	กพบ.
กลยุทธ์ที่ 4.1.3		มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในการทำงานยุคดิจิทัลรวมทั้งปลูกฝังค่านิยมในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม						
แผนงานที่ 4.1.3.1		การเสริมสร้างบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูง						
โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมายปี พ.ศ.					ผู้รับผิดชอบ
			66	67	68	69	70	
1. โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการทำงานในศตวรรษ ที่ 21	เพื่อให้บุคลากร ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	ร้อยละของบุคลากร พม. ที่ได้รับการพัฒนา	80	85	90	95	100	สถาบันฯ
2. โครงการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และภาคีเครือข่าย	เพื่อให้บุคลากร และภาคีเครือข่าย เป็นผู้มีสมรรถนะสูง	ร้อยละของบุคลากร และเครือข่าย ได้รับการพัฒนา	80	85	90	95	100	สถาบันฯ
3. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมเยียนผู้ประสบปัญหาทางสังคม	เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการช่วยเหลือเยี่ยมเยียนผู้ประสบปัญหาทางสังคม	ร้อยละของบุคลากร ที่ได้รับความรู้ในการช่วยเหลือเยี่ยมเยียนผู้ประสบปัญหาทางสังคม	80	85	90	95	100	สถาบันฯ

แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map)

วิสัยทัศน์ : สร้างการคุ้มครองทางสังคม มุ่งสู่สังคมคุณภาพ

3.5 กรอบความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วิสัยทัศน์ : สร้างการคุ้มครองทางสังคม มุ่งสู่สังคมคุณภาพ

END

ประเด็น
ยุทธศาสตร์

1. พัฒนานโยบายการสร้างระบบ การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน

2. ยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมทุกภาคส่วนร่วมจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

4. เสริมสร้างขีดความสามารถองค์กรเพื่อการบริหารนโยบายและการบริการ

เป้าประสงค์

มีระบบการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของประชาชนครบทุกมิติ

1 ครัวเรือนเปราะบางมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถจัดการปัญหา และพึ่งตนเองได้

2. ผู้ประสบปัญหาทางสังคมทางสังคม ได้รับการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ

ทุกภาคส่วนมีศักยภาพในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

สป.พม. เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

WAY

กลยุทธ์

1. ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม
2. มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ ในการขับเคลื่อนนโยบายการ สร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการคุ้มครองทางสังคม

1. พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือ ครัวเรือนเปราะบาง ผ่านการบริหารจัดการรายกรณี
2. การบูรณาการความร่วมมือพัฒนาคุณภาพชีวิต ครัวเรือนเปราะบาง
3. สร้างโอกาสและพัฒนาคุณภาพชีวิต ครัวเรือนเปราะบาง

1. พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ประสบปัญหาสังคมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว
2. พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนระบบ และให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

1. พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย
2. การขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือในการพัฒนา ระบบการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่
3. ส่งเสริมภาคธุรกิจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบใหม่

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร ปรับปรุงกระบวนการให้ทุนการเปลี่ยนแปลง
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล
3. มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในการทำงาน ยุคดิจิทัล รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมในการเรียนรู้ และพัฒนา

MEANS

แผนงาน

1. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย
2. พัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม
สร้าง ความเข้มแข็งและบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน
พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการคุ้มครองทางสังคม

สร้างระบบโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ครัวเรือนเปราะบาง
สร้าง ความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ครัวเรือนเปราะบาง
1. สร้างโอกาสและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ
2. การสร้างการรับรู้สิทธิขั้นพื้นฐาน

การพัฒนา ระบบการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบปัญหาสังคม
การสร้างระบบฐานข้อมูลรองรับการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

การพัฒนา ศักยภาพภาคี เครือข่าย
การพัฒนา กลไกความร่วมมือในการจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่
การส่งเสริมภาคธุรกิจในการจัดสวัสดิการสังคม

1. การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร ให้ทันสมัย
2. การพัฒนาระบบและการบังคับใช้ กม.
การพัฒนา ขีดความสามารถ สป.พม.สู่การเป็นองค์กรดิจิทัล
การเสริมสร้างบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูง

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและการนำแผนฯ ไปใช้

จากผลการศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการขับเคลื่อนแผนฯ ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนราชการ ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่จะร่วมดำเนินการตามโครงการ และกิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนฯ ทั้งในส่วนกลางและในระดับจังหวัด ซึ่งต้องอาศัยการสื่อสารให้แก่บุคลากรมีความเข้าใจที่ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการสร้างช่องทางให้ภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม และการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ ผ่านแผนปฏิบัติราชการฯ ดังนี้

1. การขับเคลื่อนจากผู้บริหารระดับสูง

การส่งเสริมให้ บุคลากรในทุกระดับให้ความสำคัญในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนานโยบายการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม เพื่อคุ้มครองสิทธิของสำหรับประชาชน และการยกระดับการจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ผ่านการยกระดับการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อลดความเหลื่อมทางสังคม โดยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีระบบฐานข้อมูลด้านการคุ้มครองทางสังคมโดยบูรณาการร่วมกับทุกหน่วยงาน นอกจากนี้ผู้บริหารระดับสูงควรมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ผ่านกลไกการทำงานที่ชัดเจน

2. ความร่วมมือจากหน่วยงานภายใน

สร้างความร่วมมือในหน่วยงานทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน คือการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิ และได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้ อย่างยั่งยืน

3. การสร้างความเข้าใจของแผนปฏิบัติการฯ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมมีส่วนร่วมในการผลักดันแผนปฏิบัติการฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

4. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม การจัดสวัสดิการสังคม รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างต่อเนื่อง

ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ตอบสนองต่อนโยบาย ยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดจนปัจจัยทางสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนี้

5.1 มีการรายงานการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) รายงานความก้าวหน้าของแผนตามแต่ละไตรมาส (ทุกระยะ 3 เดือน) เพื่อความสอดคล้องกับคำรับรองการปฏิบัติการฯ ระบบค่าใช้จ่ายงบประมาณ และการวิเคราะห์ผลในแต่ละช่วงเวลาตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เสนอต่อผู้บังคับบัญชา

2) รายงานผลสำเร็จตามกลุ่มงานแผนปฏิบัติการประจำปี โดยประเมินผลลัพธ์และผลกระทบการดำเนินงาน ข้อขัดข้อง โดยต้องมีการรายงานตามตัวชี้วัด และช่วงเวลาการติดตามผลที่ชัดเจน

5.2 การติดตามผล การติดตามผลดำเนินงานทั้งความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องในการดำเนินงาน

5.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลุ่มแผนปฏิบัติการในระยะ 6 เดือน และ 12 เดือนของแผนปฏิบัติการฯ เพื่อประเมินผลลัพธ์ และผลกระทบในการปฏิบัติการฯ ของแต่ละกลุ่มงาน ทั้งนี้เพื่อเท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมปัจจุบันต่าง ๆ และนำไปใช้ในการปรับแผนดำเนินการต่อเนื่อง ในการกำหนดแผนปฏิบัติการในระยะต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2566. โครงสร้าง อำนาจหน้าที่. สืบค้น 1 มีนาคม 2566, จาก https://www.m-society.go.th/news_view.php?nid=1731
- ราชกิจจานุเบกษา. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2563 (9 มิถุนายน 2563) เล่มที่ 137 ตอนที่ 41 ก.
- ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (6 เมษายน 2560) เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2565.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561. ยุทธศาสตร์ชาติ. สืบค้น 1 มีนาคม 2566, จาก http://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2565. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) สืบค้น 1 มีนาคม 2566, จาก http://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2566. (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 – 2580)(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สืบค้น 1 มีนาคม 2566, จาก http://n-scr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/12/NS_file-23NS-261265.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2565. รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี 2564. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13081&filename=Social_Poverty
- สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. บทสรุปผู้บริหาร โครงการประเมินผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2565.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางกิจติยา ไสสอาด

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2518

การศึกษา

- สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2539
- สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร และนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2551

ประวัติการทำงาน

- หัวหน้ากลุ่มวิชาการและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สป.พม. ปี 2550 – 2556
- หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด สป.พม. ปี 2556 - 2558
- ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและวิชาการ กองต่อต้านการค้ายาเสพติด สป.พม. ปี 2558 - 2560
- หัวหน้ากลุ่มการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี ปี 2560 - 2562
- ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สป.พม. ปี 2562 - ปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน

- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์